

സ്വാമി നിർമ്മലാനന്ദഗിരി മഹാരാജിന്റെ പ്രഭാഷണങ്ങൾ കേട്ട് കുറിച്ചെടുത്തവ ക്രോഡീകരിച്ചത്.
വാക്കുകളിലോ ആശയങ്ങളിലോ എന്തെങ്കിലും തെറ്റായോ അബദ്ധമായോ കണ്ടെത്തിയാൽ അത്
ലേഖകന്റെ അറിവില്ലായ്മയായി കണ്ട് പൊറുക്കണം. സാരമായിട്ടുള്ളതെല്ലാം ഗുരുവരുളാകുന്നു.

ശിഷ്യൻ

1. കാലത്തെ അതിജീവിച്ച് രാമകഥ തുടരുകയാണ്.

പർവ്വതങ്ങളും പുഴകളും ഭൂമിയിലുള്ളിടത്തോളം കാലം രാമകഥ ലോകത്തിൽ പ്രചരിക്കുമെന്നാണ് അഭിജ്ഞമതം. ആദികവിയുടെ ആദികാവ്യം - രാമായണം - അനേകം അർത്ഥ, ഭാവതലങ്ങളിലാണ് ഭാരതീയരിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

സാഹിത്യരസികർക്ക് സഹൃദയഹൃദയാഹ്ലാദകരവും സാരോപദേശസത്തുമായ ഒരു മഹാകാവ്യമാണ് രാമായണം. തത്ത്വദർശികൾക്ക് വേദാന്തരഹസ്യം. സാധകൻ സാക്ഷാത്ക്കാരത്തിനുള്ള വഴികാട്ടി. ആര്യദ്രാവിഡ സംഘർഷത്തിന്റെ ചരിത്രമായാണ് പാശ്ചാത്യചിന്ത പിൻപറ്റുന്ന നവീന ചരിത്രകാരന്മാർ രാമായണത്തെ കാണുന്നത്.

എന്നാൽ, 'ഭക്ത്യാ യുക്ത്യാ വിഭക്ത്യാ ച ജേതേയം രാമായണം സ്മൃതം' എന്നാണ് പൗരാണികരുടെ മതം. ഭക്തിയും യുക്തിയും വിഭക്തിയും ചേർത്ത് വച്ച് അറിയുമ്പോഴെ രാമായണതത്ത്വങ്ങളുടെ ബോധം ഉണ്ടാകൂ എന്ന് സാരം. അതിലേക്കുള്ള ചെറിയൊരു ശ്രമമാണ് ചിന്താപഥത്തിൽ തുടർന്നുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ.....

2. ആദിയിൽ, സൃഷ്ടിക്ക് മുൻപ് നിർമ്മലമായ ബോധം മാത്രമേയുള്ളൂ. അതിനെ തിരിച്ചറിയുന്നതിലേക്ക് ബ്രഹ്മമെന്നും അറിവെന്നും ദാർശനികർ വിളിച്ചു. ആ പരമായ അറിവ് ആനന്ദമാണ്. അതിനു ജാതിയോ മതമോ ഇല്ല. ആനന്ദത്തിനുണ്ടാകുന്ന പരിണാമമാണ് സൃഷ്ടി. ബോധം അപൂർണ്ണമായി പരിണമിക്കുമ്പോൾ നാമിക്കാണുന്ന പ്രപഞ്ചവും സമസ്തജീവജാലങ്ങളും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു. അതൊരു സ്ഥിരാവസ്ഥയല്ല. പൂർണ്ണതയിലേക്കും ആനന്ദത്തിലേക്കും തിരികെപോകാൻ ഒരാന്തരിക ത്വര എപ്പോഴും അതിനുള്ളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കും. ആ തിരിച്ച് പോക്കിനുള്ള നാശിവാഴിയാണ് ദർശനങ്ങൾ. പൗരാണികർ ദർശനങ്ങളെ കവിതകളായാണ് ജനസാമാന്യത്തിനു നൽകിയത്. പാഠകളിൽ കോറിയിടുന്ന രൂപങ്ങൾ പോലെ കവിത എന്നും ജനഹൃദയത്തിൽ മായാതെ കിടക്കുമെന്ന് അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. അതിന്റെ ഉത്തമോദാഹരണമാണ് രാമായണം. ഒരു കുടുംബകഥയുടെ രൂപത്തിലാണ് രാമകഥ രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. അയോദ്ധ്യാപതിയായ ദശരഥൻ. ദശരഥനു നാലുപുത്രന്മാർ. രാമലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നന്മാർ. മൃത്തപുത്രനായ രാമന്റെ രാജ്യാഭിഷേക വിഘ്നവും വനവാസവും. രാവണവധം. രാമന്റെ മടക്കം. രാജ്യാഭിഷേകം. കഥാഘടന ഇത്രയേ ഉള്ളൂ. പക്ഷെ അതിൽ സന്നിവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതോ ലോകതത്ത്വവും. ആനന്ദപൂർണ്ണമായിരുന്ന ആത്മാവ് ജീവനായിപരിണമിച്ച് ഈ ലോകത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ അതിനുണ്ടാകുന്ന ക്ലേശങ്ങളും അതിനെ അതിജീവിച്ച് പൂർണ്ണതയിലേക്ക് തിരികെ പോകാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളുമാണ് രാമായണത്തിന്റെ തത്ത്വവിചാരം.

3. രാമായണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആദ്യസൂചന ഋഗ്വേദത്തിൽ കാണാം. രാമന്റെ പേരു പറയാതെ വനവാസവൃത്താന്തം അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ബ്രഹ്മരായണം, നൂറുകോടി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ഉണ്ടായതായി പറയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ അവ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടില്ല. ബ്രഹ്മദേവനിൽ നിന്നും രാമായണത്തിന്റെ ആശയങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട നാരദൻ വാൽമീകിയെ കാണുന്നതിനെ തുടർന്നാണ് ഇന്ന് പ്രചാരത്തിലുള്ള രാമായണങ്ങൾ ഉൽഭവിക്കുന്നത്.

തമസാനദീതീരത്തെ തന്റെ പർണ്ണാശ്രമത്തിനു സമീപമുള്ള വനത്തിൽ വച്ച് ക്രൗഞ്ചമിഥുനങ്ങളിൽ ഒന്ന് അമ്പേറ്റ് വീഴുന്ന കാഴ്ച കണ്ട മുനി ദുഃഖതപ്തനായി 'മാ നിഷാദ' എന്ന ശ്ലോകം ചമച്ചു.

ക്രൗഞ്ചപക്ഷികളിലൊന്നിനെ അമ്പെയ്തു നിഷാദനു നാശം ഭവിക്കട്ടെ എന്നും രാവണ-മണ്ഡോദരികളായ ക്രൗഞ്ചങ്ങളിലെ രാവണനായ പക്ഷിയെ വധിച്ച രാമനു മംഗളം ഉണ്ടാകട്ടെ എന്നും രണ്ടർത്ഥമുള്ള ശ്ലോകമാണത്.

തന്നിൽ ആദ്യമായി അങ്കുരിച്ച ശ്ലോകം വൃഥാവിലാകില്ല എന്ന് മഹർഷിക്ക് തോന്നി. താമസംവിനാ നാരദൻ പ്രത്യക്ഷനായി.

അദ്ദേഹത്തോട് ബലവാനും വിര്യവാനുമായി ലോകത്താരാണുള്ളത് എന്ന് മുനി ചോദിച്ചു.

'ഇക്ഷ്വാകുവംശജനായ രാമൻ' എന്ന് അതിനു മറുപടി കിട്ടി. നാരദന്റെ മറുപടി ഉൾക്കൊള്ളുന്ന നൂറുശ്ലോകങ്ങൾ ചേർന്ന് 'മൂലരാമായണം' ഉണ്ടായി. അതിനെ അവലംബിച്ച് കൊണ്ട് ഇരുപത്തിനാലായിരം ശ്ലോകങ്ങളിൽ 'രാമായണം'വും മൂപ്പത്തിരായിരം ശ്ലോകങ്ങളിൽ 'ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠ'വും മുനി രചിച്ചു.

വാല്മീകി രാമായണത്തെ അവലംബിച്ച് പിന്നീട് അനേകം രാമായണങ്ങൾ അനേകം ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായി.

4. ഭാരതത്തിൽ മാത്രമല്ല രാമകഥയുള്ളത്. ആര്യാവർത്തം എന്ന പേരിൽ പണ്ട് അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഭൂവിഭാഗമാകെ രാമകഥ പ്രചരിച്ചിരുന്നതായി കാണാം. ബാലി ദ്വീപുകളിലും ഫിലിപ്പൈൻസിലും രാമായണങ്ങൾ ഉണ്ട്. എല്ലായിടത്തും രാമകഥയുടെ കഥാതന്തു ഒന്ന് തന്നെയാണു. അവയൊക്കെ വാല്മീകി രാമായണത്തോടുള്ള ബന്ധവും വ്യക്തമാണു.

വാല്മീകിയുടെ രാമൻ പച്ചയായ മനുഷ്യനാണു. ജീവിതത്തിൽ സുഖവും ദുഃഖവും അനുഭവിക്കുന്ന ഒരു രാജാവ്. ദുഃഖങ്ങളിൽ കേഴുകയും പ്രതിസന്ധികളിൽ സന്ദേഹിയായി മാറുകയും രാജ്യലാഭത്തിൽ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണു വാല്മീകിയുടെ രാമൻ. രാജ്യാധികാരത്തിനു സീതയെക്കാൾ വിലകൽപിക്കുന്ന രാമനെയും നമുക്ക് കാണാം. ജീവന്റെ ഓരോ പരിണിതികളെ ചിത്രീകരിക്കുമ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യബോധത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ വാല്മീകി ഒട്ടും കൂട്ടാക്കുന്നില്ല! ഈ പൂർവ്വപീഠികയിൽ നിന്നുകൊണ്ടാണു ജീവന്റെ ലക്ഷ്യത്തെക്കുറിച്ച് മാമുനി ഉപന്യസിക്കുന്നത്. ലവകുശന്മാർക്ക് രാമായണകാവ്യം പഠിപ്പിച്ച് അയോദ്ധ്യാപുരിയിൽ രാമനു മുന്നിൽ അതു ഗാനം ചെയ്യിക്കുമ്പോൾ വാല്മീകി കൃതകൃത്യനാകുന്നത് കാണാം. വാല്മീകിയുടെ എറ്റവും മനോമോഹനമായ കഥാപാത്രം സീതയാണു. രാമനല്ല!!

സീതയ്ക്കുവേണ്ടിയാണു മഹർഷി രാമായണം രചിച്ചതും.

പിന്നീടുണ്ടായ രാമായണത്തിന്റെ പുനർ സൃഷ്ടികളിൽ മാനുഷഭാവത്തേക്കാൾ ആദ്ധ്യാത്മികഭാവത്തിനാണു പ്രാധാന്യം കിട്ടിയത്. രാമചരിതമാനസം, കൃത്തിവാസരാമായണം, കണ്ണശ്ശരാമായണം, കമ്പരാമായണം തുടങ്ങി മലയാളിക്ക് സുപരിചിതമായ എഴുത്തച്ഛന്റെ അദ്ധ്യാത്മരാമായണം കിളിപ്പാട്ട് വരെ ആ ഒരു സരണിയിലുള്ള കൃതികളാണു. ഇവയൊക്കെ അടിസ്ഥാനമായിട്ടുള്ളത് സംസ്കൃതത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള 'അദ്ധ്യാത്മരാമായണം മൂല'വുമാണു.

രാമനെ ഏറ്റവും അടുത്തറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ആഞ്ജനേയന്റേതായി ഒരു രാമായണവും ഉണ്ടത്രെ! നിർഭാഗ്യവശാൽ അതിലെ ഒറ്റശ്ലോകം മാത്രമേ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

5. ഗൗരി-ശങ്കര സംവാദരൂപത്തിലാണ് അദ്ധ്യായമായത് കിളിപ്പാട്ട്.

ഭാരതീയ സങ്കല്പമനുസരിച്ച് സ്ത്രീ-പുരുഷ ബന്ധത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉദാത്തമായ മാതൃകയാണ് ഉമാമഹേശ്വരന്മാർ. ആദിമാതാവും ആദിപിതാവുംവരാണല്ലോ.

രാമായണത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ പാർവ്വതീപരമേശ്വരന്മാരെ നാം കാണുന്നുണ്ട്. സമാധിസ്ഥനായ പരമേശ്വരനും തൽപ്പാർശ്വത്തിൽ ശ്രീപാർവ്വതിയും ഇരിക്കുന്നു. ലിംഗപ്രതിഷ്ഠകളിലെ സങ്കല്പവും പാർവ്വതീപരമേശ്വരന്മാരുടെ കൈലാസാചലത്തിലെ ഈ സ്ഥിതിയാണ്.

എഴുത്താരുടെ വാക്കുകളിൽ അത് കാണുമ്പോഴുള്ള ആനന്ദം ഒന്ന് വേറെയാണ്-

'കൈലാസാചലേ സൂര്യകോടിശോഭിതേ വിമലാലയേ രത്നപീഠേ സംവിഷ്ടം

ധ്യാനനിഷ്ഠം ഫാലലോചനം മൂനിസിദ്ധദേവാദിസേവ്യം

നീലലോഹിതം നിജഭർത്താരം വിശ്വേശ്വരം

വന്ദിച്ച് വാമോത്സംഗേവാഴ്ന്ന ഭഗവതി സുന്ദരി ഹൈമവതി ചോദിച്ച ഭക്തിയോടെ':

"എന്താണ് നാഥാ ലോകതത്ത്വം?"

ഫാലലോചനൻ ഒറ്റവാചകത്തിൽ അതിനു മറുപടി നൽകി:

"രാമതത്ത്വമാണ് ലോകതത്ത്വം"

നമ്മുടെ പൂർവികരുടെ മാതൃക ഇതാണ്. വിവാഹമൊക്കെ കഴിഞ്ഞ് ദമ്പതികളാകുമ്പോൾ അവർ അന്വേഷിക്കുന്നത് ശാരീരികസുഖമോ പണമോ അല്ല. ലോകതത്ത്വം എന്താണെന്നാണ്.

ജീവിക്കാൻ ആഹാരവും കാമത്തിനു പരിപൂർത്തിയും എല്ലാജീവജാലങ്ങൾക്കുമുണ്ട്. പക്ഷെ അറിവു മനുഷ്യനു മാത്രമേയുള്ളൂ. അതു ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ ജീവിതം വ്യർത്ഥമാകും. കുടുംബിനി നിശ്ചയമായും അത് അറിഞ്ഞിരിക്കണം. കാരണം സമൂഹം കുടുംബത്തിൽ നിന്ന് വളർന്ന് വികസിച്ചു വരുന്നതാണ്. പുറമേ നടന്ന് ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന പുരുഷനേ അപേക്ഷിച്ച് അനന്തരതലമുറയെ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സ്ത്രീക്ക് ഉത്തരവാദിത്തം കൂടുതലുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് സൂതികൾ സ്ത്രീസുരക്ഷയ്ക്ക് പ്രത്യേകം നിയമങ്ങൾ ചമച്ചതും.

അവൾ അറിവ് നേടുന്നതോ 'നിജഭർത്താര'ത്തിൽ നിന്നും. ദമ്പതികൾ തമ്മിൽ പാരസ്പര്യമുണ്ടെങ്കിലേ അത് സാധ്യമാകൂ. ഇന്നതില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് വിവാഹമോചനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതും സമൂഹം ഒരു ആത്മഹത്യാമുനമ്പിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും. ഈ പ്രതിസന്ധിയെ രാമായണം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു എന്നത് അതിന്റെ വർത്തമാനകാലപ്രസക്തിയായി എടുക്കാം.

അർദ്ധനാരീശ്വരന്മാരായിത്തീർന്നിട്ട് ദമ്പതികൾ അറിവു തേടിത്തുടങ്ങുന്നു.

രാമതത്ത്വമാണു ലോകതത്ത്വം എന്ന് പരമേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

പക്ഷേ ദേവിക്ക് കാര്യം അത്രയ്ക്കു മനസ്സിലായില്ല. അല്ലെങ്കിൽ നമുക്ക് രാമകഥ കിട്ടിക്കൊള്ളട്ടെ എന്ന വാത്സല്യം കൊണ്ട് അതറിയില്ലെന്ന് നടിച്ചു.

"എന്താണു രാമതത്ത്വം?" ദേവി ചോദിച്ചു.

തുടർന്ന് പരമേശ്വരൻ ദേവിക്ക് ഉപദേശിച്ചു തുടങ്ങുന്നു.

ഒരു കഥക്കുള്ളിൽ മറ്റൊരു കഥ എന്ന ഘടനയാണു ഭാരതീയസാഹിത്യത്തിനു പഥ്യം. ഓരോ കഥകളും സ്വയം പൂർണ്ണവും ഒപ്പം കഥയുടെ പൊതുഘടനയിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നതുമാണു. വിശ്വത്തിന്റെ ബ്രഹ്മസ്വരൂപം തിരിച്ചറിഞ്ഞവർ കഥകൾ ചമച്ചതുകൊണ്ടാണു അതീരൂപത്തിൽ ആയിത്തീർന്നത്. ഇനി, ഭഗവാൻ പരമേശ്വരൻ പറഞ്ഞത് എന്താണെന്ന് നോക്കാം.

6. രാമരാവണയുദ്ധം കഴിഞ്ഞ് ശ്രീരാമാദികൾ അയോദ്ധ്യയിൽ തിരിച്ചെത്തി.

രാമന്റെ അഭിഷേകവും കഴിഞ്ഞു. അഭിഷേകാനന്തരം എല്ലാ ബന്ധുജനങ്ങളും പിരിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ആഞ്ജനേയൻ മാത്രം രാമസന്നിധിയിൽ നിന്ന് പോയില്ല. ആഞ്ജനേയനേപ്പറ്റി ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ സീതാദേവിയോട് പറഞ്ഞു:

"സുന്ദരരൂപേ! ഹനുമാനേ നീ കണ്ടായല്ലീ?

.....

തമനോരഥത്തെ നീ നൽകണം മടിയാതെ,

നമ്മുടെ തത്ത്വമിവന്നറിയിക്കണമിപ്പോൾ

ചിന്തയേ! ജഗന്തയേ! സന്തയേ! മായാമയേ!

ബ്രഹ്മോപദേശത്തിനു ദുർല്ലഭം പാത്രമിവൻ

ബ്രഹ്മജ്ഞാനാർത്ഥികളിലുത്തമോത്തമമെടോ!"

രാമായണത്തിലെ വിഷയം എന്താണെന്ന് ഈ വരികളിൽ നോക്കിയാൽ മനസ്സിലാകും.

സർവ്വത്തിനേയും ഒന്നായിക്കാണാനുതകുന്ന ഒരറിവുണ്ട്.

ബ്രഹ്മജ്ഞാനം!

സീതാദേവി അതിനിരീപ്പിടമാണു.

ഹനുമാനു അത് ഉപദേശിച്ച് കൊടുക്കാനാണു രാമൻ പറയുന്നത്.

അല്ലാതെ ആദ്യവംശജനായ ഒരു രാജാവ്, ദ്രാവിഡനേതിരേ പടനയിച്ച്, ദ്രാവിഡരാജാവായ രാവണനെ കൊന്നചരിത്രമൊന്നുമല്ല രാമകഥ.

രാമായണം ഡീക്കോഡ് ചെയ്യാനുള്ള ജീനുകൾ ഇല്ലാത്ത പാശ്ചാത്യൻ അത് വായിച്ചിട്ട് തങ്ങൾക്ക് തോന്നിയ കാര്യം തുറന്ന് പറഞ്ഞു.

ബുദ്ധിശൂന്യമായി അതിനെ പിൻപറ്റിയ ഭാരതീയനസംഭവിച്ച അബദ്ധമാണു ഈ ആദ്യ-ദ്രാവിഡസംഘട്ടനകഥ!

7. "ജന്മനാശാദികളില്ലാതെ വസ്തു പര-
ബ്രഹ്മമീ ശ്രീരാമനെ നന്നിണുകൊണ്ടാലും നീ"

ആ ശ്രീരാമനെപ്പറ്റി സീത ഹനുമാനോട് പറഞ്ഞ് കൊടുത്തു.

'ഈ രാമൻ ദശരഥാത്മജനാണെന്നും, വിശ്വാമിത്രനോടൊപ്പം പോയി യാഗരക്ഷചെയ്തെന്നും, താടകയെ വധിച്ചെന്നും, സുബാഹുമാരീചന്മാരെ നിഗ്രഹിച്ചെന്നും, അഹല്യയ്ക്ക് മോക്ഷം കൊടുത്തെന്നും, ത്രൈയംബകം മുറിച്ച് സീതയെ വേട്ടെടുത്തെന്നും ആഞ്ഞുനേയാ നീ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടാകും.

പരശുരാമനെ ജയിച്ചതും, വനവാസത്തിനൊരുങ്ങിയതും, ഖരദൂഷണത്രിശിരാക്കളെ വെന്നതും, രാവണനെ വധിച്ചതും ഈ ശ്രീരാമചന്ദ്രനാണെന്നാകും നിന്റെ വിശ്വാസം.

അല്ല, ആഞ്ഞുനേയാ, അല്ല!

ഈ രാമനു ഒന്നും ചെയ്യാനാവില്ല.

ഈ രാമൻ കർത്താവോ ഭോക്താവോ അല്ല.

ഈ രാമൻ സത്താ മാത്രനാണ്.

മൂലപ്രകൃതിയായിരിക്കുന്ന ദേവി, ഞാനാണ്, ഇതൊക്കെ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

അതാവട്ടെ ഈ പരമപുരുഷന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഒന്നുമാത്രംകൊണ്ടാണ് താനും'.

അതുവരെയുണ്ടായിരുന്ന സങ്കല്പത്തിന്റെ അടിത്തറയിളകിയ ഹനുമാൻ കൂടുതൽ സംശയാലുവായി.

അതു മനസ്സിലാക്കിയ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ ആഞ്ഞുനേയനെ അരികിൽ വിളിച്ച് ഘടപാദികളുടെ സാദൃശ്യം വിസ്തരിച്ച് ബ്രഹ്മസ്വരൂപം വിശദീകരിച്ചുകൊടുത്തു. തത്ത്വോപദേശം ലഭിച്ച ആഞ്ഞുനേയൻ പ്രസന്നനായി. തുടർന്ന് ഈ തത്ത്വം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന 'ശ്രീരാമഹൃദയ മന്ത്രം' രാമൻ ഉപദേശിച്ചു കൊടുത്തു..

സൂര്യനദിക്കുമ്പോൾ മഞ്ഞുരുകിപ്പോകും പോലെ ഹനുമാന്റെ സംശയങ്ങൾ അലിൻ്റെത്തില്ലാതെയായി. രാമായണപാരായണത്തിന്റെ ലക്ഷ്യവും ഇത് തന്നെയാണ്. കൽമഷങ്ങൾ അകന്ന് ചിത്തപ്രസാദമുണ്ടാകുക.

8. പരമേശ്വരൻ രാമകഥയിങ്ങനെ ചുരുക്കത്തിൽ പറഞ്ഞപ്പോൾ അത് വിസ്തരിച്ച് കേൾക്കണമെന്നായി ശ്രീപാർവ്വതി. അതിൻപ്രകാരം രാമകഥ പൂർണ്ണമായി ശിവൻ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതാണ് അദ്ധ്യാത്മരായണം.

രാമതത്ത്വത്തെ ഒരു രാജാവിന്റെ ജീവിതകഥയിൽ ചേർത്തുവെച്ചാണ് പരമേശ്വരൻ പറഞ്ഞത്. ജീവിതഗന്ധിയായ ഒട്ടനവധി സന്ദർഭങ്ങൾ അതിൽ ഉൾക്കൊള്ളാം. പാവം നെയ്യുന്നതു കാണാം. രായണം ജനഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്ന് മറഞ്ഞുപോകാത്തതിനുള്ള കാരണവും ജീവിതത്തോടു അതിനുള്ള ഈ അടുത്ത ബന്ധമാണ്.

അത്തരം ജീവിതഗന്ധികളായ സന്ദർഭങ്ങളെ മാറ്റിനിർത്തി അതിലുൾക്കൊള്ളുന്ന തത്ത്വചിന്തയെ ലക്ഷണാന്യായങ്ങളിലൂടെ നോക്കിക്കണ്ടാൽ എങ്ങനെയിരിക്കും?

ദശരഥൻ തന്നെയാകട്ടെ ആദ്യം.

രായണത്തിലെ ദശരഥൻ ആരാണ്? അയോദ്ധ്യ ഭരിച്ചിരുന്ന വെറുമൊരു രാജാവ്? അയോദ്ധ്യ എന്ന രാജ്യം എത്രയോരാജാക്കന്മാർ ഭരിച്ചിട്ടുണ്ടാകണം. ഈ രാജാവിനാത്രമെന്താണ് ഒരു സവിശേഷത?

അതറിയണമെങ്കിൽ 'ദശരഥ'ശബ്ദത്തെ സൂക്ഷ്മമായി പഠിക്കണം.

ദശരഥൻ എന്നാൽ പത്ത് രഥമുള്ളവൻ എന്നാണ് അർത്ഥം. രഥങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളേയാണ്. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ എപ്പോഴും പുറത്തേക്ക് ഓടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ആ പത്ത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ ഒരേസമയം പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിവുള്ളവരാണ് മനുഷ്യരെല്ലാം. അങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയുന്നത്ര ധീഷണാവൈഭവമുള്ള ഒരു ശരീരത്തേയാണ് ദശരഥൻ എന്ന ശബ്ദം കൊണ്ട് വിവക്ഷിക്കുന്നത്.

അതായത് മനുഷ്യശരീരത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ് ദശരഥൻ എന്നുചുരുക്കം.

ശരീരം അതിന്റെ കേവലാവസ്ഥയിൽ വെറും ജഡമാണ്. ജീവനാണ് അതിനെ കർമ്മവത്താക്കുന്നത്. ആ കർമ്മകലാപങ്ങളാണ് ഓരോനിമിഷവും നമുക്ക് ചുറ്റും കാണുന്നത്. പണം ഉണ്ടാക്കാനും, അധികാരം കിട്ടാനും, കിട്ടിയ അധികാരം നിലനിർത്താനും, ഭോഗങ്ങൾ തേടാനുമുള്ള കർമ്മകലാപങ്ങൾ! ഇതിൽ നിന്നും തത്ത്വവിചാരത്തിലേക്കുള്ള വഴി രായണം നമുക്ക് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് തരുന്നു.

9. ഈ ശരീരത്തിനുള്ളിൽ ജീവൻ നാലായി പിരിഞ്ഞ് നാലുഭാവങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നു. അതാണ് ശ്രീരാമാദികൾ.

നാം കാണുകയും കേൾക്കുകയും അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഈ പ്രാപഞ്ചിക ലോകത്തെ ജഗ്രത് എന്ന് വിളിക്കും. ജീവൻ വിശ്വന്റെ രൂപത്തിലിരുന്നാണത് അനുഭവിക്കുന്നത്. ഏറ്റവും ബാഹ്യവും സ്ഥൂലവുമാണത്. ആ വിശ്വവിരാട്ട് അവസ്ഥയിലേക്ക് വളർന്നെത്തുന്ന ജീവനാണ് രാമൻ.

ലക്ഷ്മണൻ തൈജസനാകുന്നു. സ്വാപ്നിക ലോകങ്ങളാണ് തൈജസന്റേത്. ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ചിന്തകൾ കൊണ്ടും സങ്കല്പങ്ങൾ കൊണ്ടും നാം കറേയൊക്കെ സ്വപ്നത്തിലായിരിക്കും. ജാഗ്രത്-സ്വപ്നലോകങ്ങൾ പരസ്പരം ഇടകലർന്നിരിക്കുന്നു. അതു കൊണ്ടാണ് രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ മിക്കപ്പോഴും ഒന്നിച്ച് കാണുന്നത്.

ഗാഢനിദ്രയിൽ നിന്നുണർന്ന് വരുന്നവൻ 'ഒന്നും അറിഞ്ഞില്ല, സുഖമായി ഉറങ്ങി' എന്ന് പറയാറില്ലെ? ജ്ഞാനത്തിന്റെ ലോകത്തിൽ നിന്നാണവൻ വരുന്നത്. പ്രാപഞ്ചികലോകം അതു പോലെ നിൽകെ ഒന്നും അനുഭവിക്കാതെ സാക്ഷിയായിരിക്കുന്ന പ്രാജ്ഞാവസ്ഥയെ ഭരതൻ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. ഭരതന്റെ പാത്രസൃഷ്ടിയിൽ പ്രാജ്ഞാവസ്ഥ വ്യക്തമായിക്കാണാം. അയോദ്ധ്യാപതിയായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ താൻ അതല്ല എന്ന ഭാവം!

ജാഗ്രദ്-സ്വപ്ന-സൂഷുപ്തിയും കടന്ന് പരിപൂർണ്ണമായ സച്ചിദാനന്ദത്തിന്റെ ലോകമാണ് തുരീയം. ശത്രുഘ്നനെക്കൊണ്ട് അതാണ് ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നത്. ആ ലോകം അനുഭവത്തിന്റേത് മാത്രമാണ്.

കൗസല്യാദി മൂന്ന് ഭാര്യമാർ ദശരഥനാണ്.

ജീവൽശരീരത്തിലെ ഇച്ഛാശക്തി, ക്രിയാശക്തി, ജ്ഞാനശക്തിയെ അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ മൂന്നിൽ നിന്നുമാണ് കർമ്മങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നത്.

ഇച്ഛയിലാരംഭിച്ച് ക്രിയയിലെത്താത്ത കർമ്മങ്ങളെ സഞ്ചിതകർമ്മങ്ങൾ എന്ന് പറയും. കൗസല്യ സഞ്ചിതകർമ്മങ്ങളുടെ പ്രതിനിധിയാണ്.

ഇച്ഛയിലാരംഭിച്ച് ക്രിയയോളമെത്തുന്ന കർമ്മങ്ങളാണ് പ്രാരബ്ധങ്ങൾ. അതാണ് കൈകേയി.

പ്രാരബ്ധങ്ങൾ ചെയ്തുതീർക്കാൻ വീണ്ടും കർമ്മങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടിവരും. പ്രാരബ്ധങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന അത്തരം കർമ്മങ്ങളെ ആഗതകർമ്മങ്ങൾ എന്ന് വിളിക്കും. സുമിത്ര പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത് അതിനേയാണ്.

ഇങ്ങനെ ഈ ശരീരത്തിന്റെ മൂന്ന് കർമ്മഭാവങ്ങളെ ഭാര്യമാരായും, നാലുജീവഭാവങ്ങളെ മക്കളായും

ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. തത്ത്വം ഇങ്ങനെ ജീവൽകഥാപാത്രങ്ങളിലൂടെ ചിത്രീകരിക്കുന്നത് കൊണ്ട്, വിധിയാംവണ്ണം അത് പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത സാധാരണക്കാർക്ക് പോലും തത്ത്വം എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു എന്നൊരു ധാരണയുണ്ടാക്കാൻ പറ്റും.

10. ജീവന്റെ ലക്ഷ്യം ആനന്ദമാണ്. അതു കൊണ്ടാണ് അല്പലൊന്നുമില്ലാതെ സുഖമായി ഇരിക്കണമെന്ന് നാം എപ്പോഴും ആഗ്രഹിച്ചുപോകുന്നത്. ആനന്ദമുണ്ടാകണമെങ്കിൽ പരിപൂർണ്ണതയിൽ എത്തണം. ആ പ്രവാഹത്തിന്റെ ഭാഗമായി പലതരം കർമ്മകലാപങ്ങളിൽ മനുഷ്യൻ ഏർപ്പെടുന്നു. പക്ഷെ, വിധിയാംവണ്ണമുള്ള കർമ്മങ്ങളല്ല പലപ്പോഴും തിരഞ്ഞെടുക്കുക. അതു പുനർജന്മമുണ്ടാക്കും. എന്നാൽ ഒരു സാധകന്റെ വഴി എന്താണെന്ന് രാമായണം വ്യക്തമായി കാണിച്ചുതരുന്നു. പഠനം, തീർത്ഥാടനം, ദേശാടനം, യാഗരക്ഷ എന്നിങ്ങനെ ചിട്ടയായ ഒരു സാധനാക്രമം രാമായണകാരൻ നമുക്ക് മുന്നിൽ തുറന്ന് വയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

വസിഷ്ഠന്റെ പാദാന്തികത്തിലിരുന്ന് മൂപ്പത്തിരായിരം ശ്ലോകങ്ങളുള്ള ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം പഠിച്ച് അറിവുനേടിയ ജീവൻ ദേശാടനം കഴിച്ച് തിരിച്ചെത്തുന്നു. കാര്യഗുരുവിൽ നിന്ന് കാരണഗുരുവിലേക്ക് കടക്കുവാൻ സാധകൻ സമയമായി. വിശ്വാമിത്രൻ എത്തിച്ചേർന്നു. യാഗരക്ഷയ്ക്കായി രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ജീവനെ പൂർണ്ണജ്ഞാനത്തിലേക്ക് എത്തിക്കുവാൻ അനേകം ഗുരുക്കന്മാരുണ്ടാകും. അതിലൊരാളായാണ് വിശ്വാമിത്രൻ വന്നിരിക്കുന്നത്.

വിശ്വാമിത്രനെത്തിയപ്പോൾ തന്നെ ശരീരം-ദശരഥൻ- എതിർപ്പുകാണിക്കാൻ തുടങ്ങി. സംസാരത്തിൽ മുഴുകിയ ജീവനു അതു വിടാൻ പ്രയാസം. ദശരഥൻ ആകെ തളർന്നു. ശരീരത്തിന്റെ പ്രസക്തിയും ജീവന്റെ ലക്ഷ്യവും വസിഷ്ഠൻ വിശദമാക്കി കൊടുത്തപ്പോൾ ശരീരതാപം അസ്തമിച്ചു. ക്ഷോഭമടങ്ങിയപ്പോൾ പുത്രന്മാരെ വിശ്വാമിത്രനൊപ്പമയക്കാൻ ദശരഥൻ തയ്യാറായി.

ജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനായി അവർ പുറപ്പെട്ടു.

ആത്മസാധയിലേക്ക് കടക്കുമ്പോൾ സാധകനെ ആദ്യം അലട്ടുന്നത് വിശപ്പും ദാഹവുമാണ്. ജീവൻ നിലനിർത്താനുള്ള ശരീരത്തിന്റെ രണ്ടാവശ്യങ്ങൾ. വിശ്വാമിത്രൻ ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത ബലയും അതിബലയും സ്വാധീനമാക്കിയതുവഴി രാമലക്ഷ്മണന്മാർ പൈദാഹങ്ങളെ അതിജീവിച്ചു. ആത്മസാധനയിൽ വാത്സല്യമുള്ള ഒരു ഗുരുവിന്റെ സാന്നിധ്യം എപ്പോഴും ആവശ്യമാണെന്ന് ഇത് തെളിയിക്കുന്നു.

വിശപ്പും ദാഹവും അടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞാൽ കാമനകൾ തലപൊക്കും. അതു മനസിൽ നിന്നാണ് പൊന്തിവരുന്നത്. കോപമായിട്ടും രാഗമായിട്ടുമൊക്കെ.

'കാടിയു കണ്ടായോ നീ കാമരൂപിണിയായ താടകാഭയങ്കരി.....'

എന്നാണ് വിശ്വാമിത്രൻ രാമചന്ദ്രനോട് പറയുന്നത്. മനസാകുന്ന വനത്തിൽ പുളച്ചു നടക്കുന്ന കാമമാണ് താടക! അവളെ കൊല്ലുകതന്നെ വേണം. അല്ലെങ്കിൽ മോക്ഷപ്രാപ്തിയില്ല. ഉന്നതമായ അസുഗന്ധങ്ങൾ വിശ്വാമിത്രനിൽ നിന്നു സ്വീകരിച്ച് രാമൻ താടകയെ വധിച്ചു. കാമത്തെ ഇല്ലാതെയാക്കി. ശരീരത്തെ

മുറിക്കുകയും ലക്ഷ്യങ്ങളെ ഭേദിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഭൗതികമായ അസ്തമസ്തങ്ങളാണോയിവ? എങ്കിൽ അവയെങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കുന്ന കാര്യത്തെ ഇല്ലാതാക്കാൻ കഴിയും? പുരാണങ്ങളും മറ്റും വായിക്കുമ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട ഒരു കാര്യമാണിത്. അതിൽ പറയുന്നതൊക്കെ ജ്ഞാനമാകുന്ന അസ്തമാണ്. അജ്ഞാനത്തെ അറിവുകൊണ്ട് മാത്രമേ ഇല്ലാതാക്കാൻ കഴിയൂ. കാര്യത്തെ അമർച്ചചെയ്യുന്ന അറിവാണു രാമൻ വിശ്വാമിത്രനിൽ നിന്ന് സ്വീകരിച്ചത്.

11. സുഖം-ദുഃഖം എന്ന ദ്വന്ദ്വം ഉൾക്കൊണ്ടതാണ്, കാമം. കാമം സാധിക്കുമ്പോൾ അനുകൂലമായ ഒരറിവുണ്ടാകും. അതാണ് 'സുഖം'. ആഗ്രഹിച്ചത് നടക്കാതെ വരുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന അറിവു പ്രതികൂലമാണ്. അത് 'ദുഃഖം'. ചുരുക്കത്തിൽ കാമത്തിനോടൊപ്പം ജനിക്കുന്നതാണ് സുഖ ദുഃഖങ്ങൾ. കാമം താടകയായകുമ്പോൾ സുബാഹു മാരിചന്മാർ സഹോദരന്മാരാകുന്നു! ഒരമ്മ പെറ്റ മക്കൾ!!

സുബാഹുവിനെ ഹനിക്കുക പ്രായേണ എളുപ്പമാണ്. ശ്രമിച്ചാൽ സുഖം വേണ്ടെന്ന് വയ്ക്കാൻ നമുക്കൊക്കെ പക്ഷെ ആദ്ധ്യാത്മികവും, ആധിഭൗതികവും, ആധിദൈവികവുമായ ദുഃഖങ്ങൾ നമ്മെ പിടികൂടാറുണ്ട്. അവ വിട്ടുപോകാൻ പ്രയാസമാണ്. അതിൽ പലതും ബാഹ്യമായ പ്രകൃതിശക്തികളിൽ നിന്ന് ഉൽപ്പന്നമാകുന്നവയാണ്. ശ്രമിച്ചാലും മനസ്സിൽ നിന്നുവിട്ടുപോകാൻ അവ മടിക്കും. താൽക്കാലികമായി മാറിനിന്നാൽപ്പോലും അനുകൂലസാഹചര്യങ്ങൾ വരുമ്പോൾ പൂർവ്വാധികം ശക്തിയോടെ അവ തിരിച്ച് വരുന്നതായിക്കാണാം. അതുകൊണ്ടാണ് കാമമാകുന്ന താടക വധിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, സുഖമാകുന്ന സുബാഹുവിനെ വധിച്ചതായും ദുഃഖമാകുന്ന മാരിചൻ ഒളിച്ചതായും പറയുന്നത്. പിന്നീട് ഈ മാരിചൻ മാനായി വരുന്നുണ്ട്!

കാമത്തെ വെന്ന് സുഖത്തെ തൃജിച്ച് ദുഃഖത്തെ യമിച്ച സാധകൻ അടുത്ത പടിയിലേക്ക് കടക്കുന്നു. നിഷ്കാമകർമ്മയോഗമാണ് സാധകന്റെ അടുത്ത അവസ്ഥ. എല്ലാവിധ സംഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞുനിന്നാലേ ജീവനും നിഷ്കാമകർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കാനാവൂ. യാഗരക്ഷകൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത് അതാണ്.

വിശ്വാമിത്രയാഗം കഴിഞ്ഞു രാമലക്ഷ്മണന്മാർ വിദേഹത്തിലേക്കു യാത്രയാകുന്നു. വഴിയിൽ, കല്ലായിക്കിടക്കുന്ന അഹല്യയെ രാമൻ കണ്ടു. സാധകന്റെ കണ്ഡലിനി ശക്തിയാണ് അഹല്യയെക്കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. എല്ലാമനുഷ്യനിലും ഈശ്വരഭാവം ശിലയായി ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. മൂലാധാരത്തിൽ സുഷുപ്താവസ്ഥയിൽ കിടക്കുകയാണ് കണ്ഡലിനി. അതിനെയുണർത്തി സഹസ്രാരപദ് മത്തിലേക്ക് എത്തിക്കണം. എങ്കിലേ ശാന്തി ലഭിക്കൂ. തുടർന്നുള്ള ജീവന്റെ സാധനക്ക് അതാവശ്യമാണ്. അഹല്യാമോക്ഷം വഴി രാമനനുഷ്ഠിച്ചത് അതായിരുന്നു. ഇതോടെ പ്രണവോപാസനയ്ക്ക് രാമൻ അധികാരിയായിത്തീർന്നു.

12. ഉപാസനാ മാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് തിരിഞ്ഞ രാമൻ നിർഗുണനിരാകാര ബ്രഹ്മത്തെയാണ് ഉപാസനയ്ക്കായി തെരഞ്ഞെടുത്തത് അതിന്റെ പ്രതിരൂപമാണു പ്രണവം അഥവാ ഓങ്കാരം. ത്രൈയംബകം പ്രണവത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

'പ്രണവോ ധനുഃ ശരോഹ്യാത്മാബ്രഹ്മതല്പക്ഷ്യമുച്യതേ
അബ്രഹ്മത്തേനവേദ്ധവ്യം ശരവത് തന്മയോ ഭവേത്'...എന്നാണ്.

പ്രണവമാകുന്ന വില്ലുകളെപ്പോലെ ജീവനാകുന്ന ശരം തൊടുത്ത് ബ്രഹ്മമാകുന്ന ലക്ഷ്യം ഭേദിക്കണം. ഇതിനു നല്ല തന്മയത്വം വേണം. പ്രണവോപാസനയിൽ, രാമൻ തന്റെ പ്രാണനെ നേരെ നിർത്തി ലയം സാധിച്ച് ബ്രഹ്മവിദ്യയെ സ്വാധീനമാക്കി. വില്ലൊടിച്ച് സീതയെ വേട്ട എന്നതിൽ നിന്ന് നാം അർത്ഥമാക്കേണ്ടതിതാണ്.

ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രാപ്തിയുണ്ടായാൽ ആത്യന്തിക ദുഃഖനിവർത്തിയായി. പക്ഷെ അത് വ്യാവഹാരികതലത്തിലെ ആയിട്ടുള്ളതെന്ന് പിന്നീടുള്ള സംഭവങ്ങൾ കാണിച്ച് തരുന്നു. 'താൻ അറിവുള്ളവനാണ്' എന്ന അഹങ്കാരം സാധകന്റെ ഉള്ളിലുണ്ടെങ്കിൽ അപകടമാണ്. സീതയെന്ന ബ്രഹ്മവിദ്യനേടിയെങ്കിലും ദേഹബോധം നിമിത്തം രാമനിലെ അഹങ്കാരം മാറിയില്ല. അതാണ് പരശുരാമന്റെ രംഗപ്രവേശം കൊണ്ട് രാമായണകാരൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ദശരഥരാമന്റെ ഉള്ളിൽനിന്നാണ് ഈ രാമനും പുറത്ത് വന്നത്.

'ഞാനൊഴിഞ്ഞുണ്ടോ രാമനിന്ദ്രിദ്വനത്തിങ്കൽ?'

എന്ന് ചോദിച്ചുകൊണ്ട് യുദ്ധസന്നദ്ധനാകുന്ന പരശുരാമൻ തന്റെ വിഭൂതികളെല്ലാം ശ്രീരാമനിൽ അർപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് പിൻ വാങ്ങുന്നത്. സാത്വികാഹങ്കാരത്തിന്റെ യമത്തേയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

രാമൻ ബ്രഹ്മവിദ്യാസമേതനായി അയോദ്ധ്യയിൽ തിരിച്ചെത്തി. എങ്കിലും രാമനു അയോദ്ധ്യയിലിരിക്കാൻ സമയമായിട്ടില്ല. യുദ്ധമില്ലാത്ത ഇടം എന്നാണ് അയോദ്ധ്യയ്ക്കർത്ഥം. സ്ഥിരപ്രജ്ഞാവസ്ഥയിലെ അവിടെ തുടരാനാക. ജ്ഞാനമുണ്ടെങ്കിലും ഇനിയും രാമനിൽ അത് അനുഭൂതിയായി വളർന്നിട്ടില്ല. അയോദ്ധ്യയിൽ തിരിച്ചെത്തിയ രാമനിൽ അതുകൊണ്ട് തന്നെ പ്രാർത്ഥനകൾ പ്രബലമായി.

13. അഭിഷേകവിഘ്നമാണു രാമായണത്തിലെ ഒരു പ്രധാന കഥാസന്ദർഭം. സർവ്വപ്രാരബ്ധങ്ങളുമടങ്ങി സ്ഥിതപ്രജ്ഞാവസ്ഥയെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നവനുള്ള ഇടമാണു അയോദ്ധ്യ. പക്ഷെ രാമന്റെ പ്രാരബ്ധങ്ങൾ തീർന്നിരുന്നില്ല. രാമനിൽ പൂർണ്ണ ജ്ഞാനം ഉദയം ചെയ്തിട്ടുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് വാസന പ്രബലമായി. വാസന എന്നാൽ മന്ഥരയാണു. കൈകേയിയുടെ തോഴി. പ്രാരബ്ധങ്ങൾക്കെപ്പോഴും വാസനകളായിരിക്കുമല്ലോ കൂട്ട്. വാസനാപ്രാരബ്ധങ്ങൾ പ്രബലമാകുമ്പോൾ എന്തുതന്നെ സംഭവിച്ചുകൂടാ? ഇവിടേയും അത് സംഭവിച്ചു. കൈകേയി മന്ഥരമാർ ചേർന്ന് രാമാഭിഷേകം മുടക്കി.

വാസനകളും പ്രാരബ്ധവും പ്രബലമാകുമ്പോൾ പ്രാജ്ഞ-തൂരിയന്മാർ മറയ്ക്കപ്പെടുകയും ജീവൻ അയോദ്ധ്യക്ക് അർഹനല്ലാതായിത്തീരുകയും ചെയ്യും.

അഭിഷേകത്തിനു തീരുമാനിക്കുമ്പോൾ ഭരതശത്രുഘ്നന്മാർ കേകേയത്തിലേക്ക് പോയതായിക്കാണാം. കേകേയം അത്യുച്ചാവസ്ഥയിലുള്ള കർമ്മകാണ്ഡത്തേയാണു സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. രാമന്റെ വരാൻ പോകുന്ന അവസ്ഥയെ അത് മുൻ കൂട്ടികാണിച്ചുതരുന്നു.

വിദ്വേഷാവസ്ഥയിലാണു ജീവനു ബ്രഹ്മവിദ്യ ലഭിക്കുന്നത്. അതു കൊണ്ട് വൈദ്വേഷി-സീത- രാമനു പതിയായിത്തീർന്നു. സർവ്വാഭരണവിഭൂഷിതയായാണവൾ വന്നത്. ബ്രഹ്മവിദ്യയുടെ സ്വാധീനത്തിൽ സാധകനു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള സിദ്ധികളെയാണു ആഭരണങ്ങൾ എന്ന് പറയുന്നത്. എന്നാൽ സംസാരാർണ്ണവത്തിലേക്ക് ജീവൻ പോകുമ്പോൾ സിദ്ധികൾ നഷ്ടമാകും. സീത ആടയാഭരണങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച് രാമനൊപ്പം യാത്രയായി എന്ന് പറയുന്നത് അതുകൊണ്ടാണു.

അയോദ്ധ്യയിൽ നിന്നും രാമനെ പ്രാപഞ്ചികവനത്തിലേക്ക് തോണികയറ്റുന്നത് ഗുഹനാണു. രാമന്റെ തന്നെ കർമ്മവാസനയാണത്. ജീവനെ സംസാരവനത്തിലൂടെ കൊണ്ട് നടത്തുന്നത് എപ്പോഴും സ്വന്തം കർമ്മവാസനയായിരിക്കും. അതിൽ നിന്ന് മോചനം നേടണമെങ്കിൽ അറിവുണ്ടാകണം. സത് സംഗംകൊണ്ടു അറിവുണ്ടാക. രാമനു അത് വേണ്ടുവോളം ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. ആദ്യം ഭരദ്വാജ മൂനി. പിന്നെ അത്രി. സാധനാശീലനായ രാമൻ അവരുടെയൊക്കെ വാത്സല്യം പിടിച്ച് പറ്റി. അവർ നൽകിയ ഉപദേശങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് രാമന്റെ ജ്ഞാന മണ്ഡലം വികസിച്ചു. സിദ്ധികൾ ലഭിച്ചു തുടങ്ങി. അത്യാശ്രമത്തിൽ വച്ച് അനസൂയ സീതയെ ആഭരണങ്ങൾ അണിയിച്ചു എന്ന് പറയുന്നത് അതാണു. ബ്രഹ്മവിദ്യ വീണ്ടും ആഭരണ വിഭൂഷിതയായിത്തുടങ്ങി. സാധന പ്രബലമാകുന്നതിന്റെ ലക്ഷണമാണത്.

14. പ്രായേണ ചെറിയൊരു കാടാണു ചിത്രകൂടം. മുന്നോട്ട് പോയാൽ അതിനേക്കാൾ ഗഹനമായ വനമായി. ദണ്ഡകാരണ്യം. സംസാരത്തിന്റെ ഗതി ഇങ്ങനെയാണു. ചെറുതിൽ നിന്ന് വലുതിലേക്കും പിന്നെ അതിനേക്കാൾ വലുതിലേക്കും വീണുകൊണ്ടിരിക്കും. സാധാരണ മനുഷ്യർ അങ്ങനെ വീണുപോകുന്നത് അറിവില്ലായ്മയുകൊണ്ടാണെന്ന് വയ്ക്കാം. എന്നാൽ സർവ്വവും തൃജിച്ചവരെന്ന് പറയുന്ന സന്യാസിമാരും ആൾദൈവങ്ങളും പണത്തിനും ആർഭാടത്തിനും കെട്ടിപ്പടുക്കലുകൾക്കും പിമ്പേ പായുമ്പോഴോ? അറിവ് അൽപമെങ്കിലും ഉള്ളവർ ഇങ്ങനെ തുടങ്ങുമോ? ആലോചിക്കേണ്ട വിഷയമാണു!

രാമകഥയിലേക്ക് തിരിച്ച് വരാം. ദണ്ഡകാരണ്യത്തിലേക്ക് കടക്കുന്നതിനുമുമ്പ് പ്രാജ്ഞതൂര്യന്മാർ ഒരിക്കൽ വിശ്വനേത്തേടിയെത്തുന്നുണ്ട്. സംസാരത്തിലാണെങ്കിലും അത്യുന്നതാവസ്ഥയുടെ മിന്നലാട്ടങ്ങൾ സാധകൻ ഇടയ്ക്കിടെ ലഭിക്കാറുണ്ടെന്ന് ഇത് കാണിക്കുന്നു. അത് ശ്വാശ്വതമല്ല. അതു കൊണ്ടാണു ഭരതൻ തിരിച്ച് പോകുന്നത്.

ചിത്രകൂടത്തിൽ നിന്ന് മുന്നോട്ട് പോകുമ്പോൾ സാധന കഠിനതരമായിത്തുടങ്ങി. ജ്ഞാനഗതിയെ തടയുന്ന രാക്ഷസഭാവങ്ങൾ ഓരോന്നായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. വിരാധരൂപത്തിൽ വന്ന രാക്ഷസഭാവം സീതയെ ഉപേക്ഷിച്ച് ഓടിപ്പൊയ്ക്കൊള്ളാൻ രാമനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അറിവു കൈവെടിഞ്ഞു ദേഹാഭിമാനത്തിൽ മുഴുകാനുള്ള അന്തരംഗത്തിന്റെ അഭ്യർത്ഥനയാണത്. സീതയെ വിട്ടുകൊടുത്താൽ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ വെറുതെ വിടാമെന്നാണു വിരാധൻ പറയുന്നത്. രാമനിലെ സാധകൻ ഉണർന്നു. രാമൻ വിരാധനുമായി ഏറ്റുമുട്ടി. അനുഭൂതിയായിത്തീർന്നിട്ടില്ലാത്ത ബ്രഹ്മവിദ്യയെ കാമനകളുടെ പരിപോഷണത്തിനായുപയോഗിച്ച് നശിച്ച് പോകുന്ന സാധകർ അനവധിയാണു. രാമൻ അക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടുമോ എന്ന പരീക്ഷണമാണു വിരാധനുമായുള്ള ഏറ്റുമുട്ടൽ. രാമൻ വിരാധനെ വധിച്ച് ബ്രഹ്മവിദ്യയെ രക്ഷിച്ചു. വിരാധൻ രാക്ഷസഭാവം വെടിഞ്ഞ് വിദ്യാധരരൂപം പ്രാപിച്ചു.

പുരാണേതിഹാസങ്ങളിൽ കാണുന്ന യുദ്ധവും മൃത്യുവും ഭൗതികാർത്ഥത്തിൽ എടുക്കുന്നത് ഉചിതമാവില്ല. അവനവന്റെ ഉള്ളിലെ കാമനകളോടുള്ള ഏടുമുട്ടലാണു യുദ്ധങ്ങൾ. അവയുടെ പര്യവസാനം രാക്ഷസഭാവങ്ങളുടെ പരിവർത്തനമാണു. ജ്ഞാനം രാക്ഷസനെ വിദ്യാധരനാക്കുന്നു. പിന്നെയത് സാധനയെ സഹായിക്കും.

15. ശ്രവണവും സത്സംഗവും കൊണ്ട് ഉന്നതമായ രാമന്റെ മനസിനെ ഇനി തപസിനു സജ്ജമാക്കണം. അതിനായി രാമൻ മുനിമണ്ഡലത്തിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചു. മുനിമാരെ കണ്ട് ഉപദേശവും അനുഗ്രഹവും വാങ്ങി. തപസിനു വിഘാതം വരുത്തുന്ന രാക്ഷസന്മാരെ അമർച്ചചെയ്തു. സതുഷ്ടരായ മുനിമാർ അദ്ദേഹത്തെ വലിയൊരു അസമിക്കുന്മാരും കാട്ടിക്കൊടുത്തു. കാലാകാലങ്ങളായി രാക്ഷസന്മാർ കൊന്നൊടുക്കിയ താപസന്മാരുടെ എല്ലാം തലയോട്ടുമായിരുന്നു അവ. ജന്മജന്മാന്തരങ്ങളായി കാമനകൾക്ക് വശംവദരായി നശിച്ചുപോയ മനുഷ്യന്റെ പ്രതിരൂപമായി കൂടിക്കിടന്ന അസമിക്കുഷണങ്ങൾ കണ്ടപ്പോൾ സാധകൻ തന്റെ പൂർവ്വകാലത്തിലേക്ക് തിരിഞ്ഞുനോക്കാനുള്ള അവസരമുണ്ടായി. അവ രാമനിൽ വിവേകവിരാഗാദികൾ ഉദിച്ചു. ഇനി താൻ ജീവിക്കുമെങ്കിൽ പൂർണ്ണജ്ഞാനം കൈവരിക്കുമെന്നു രാമൻ ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്തു.

തുടർന്ന് സുതീഷ്ണാശ്രമവും സന്ദർശിച്ച് അഗസ്ത്യാശ്രമത്തിൽ എത്തി. ഒരു സാധകന്റെ ജീവിതത്തിലെ അവിസ്മരണീയമുഹൂർത്തമാണു താൻ ആരാണെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്ന നിമിഷം. ഒരു കണ്ണാടിയിലെമ്പോലെ രാമനെ അഗസ്ത്യൻ തന്നിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ച് കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ആരണ്യകാണ്ഡത്തിലെ അഗസ്ത്യസ്തുതി നോക്കുക. 'ലോകാരംഭത്തിനുമുന്നേ ഉണ്ടായിരുന്ന സത്തയാണു നീ. നിന്റെ മായയാകുന്നു സീത...' എന്ന് തുടങ്ങി സൃഷ്ടിരഹസ്യവും തത്ത്വവ്യാഖ്യാനവും നടത്തുന്നു മുനി. ഒടുവിൽ ജ്ഞാനത്തിന്റെ വില്ലം വൈരാഗ്യത്തിന്റെ വാളും രാമനു സമ്മാനിക്കുന്നു.

ജ്ഞാനവൈരാഗ്യാദികളിൽ ദൃഢപ്രതിഷ്ഠ നേടിയ രാമൻ പഞ്ചവടിയിലേക്ക് യാത്രയായി. വഴിമദ്ധ്യേ ജടായുവുമായി സംഗമിക്കുന്നു. പിതാവായ ദശരഥന്റെ മിത്രമാണു ജടായു. വിരാഗതയേയാണു അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇഹത്തിലും പരത്തിലും യാതൊന്നിനോടും താൽപ്പര്യമില്ലാത്ത അവസ്ഥയാണു വിരാഗത. സ്വർഗ്ഗകാമന പോലും വിരാഗിയിലില്ല. സാധാനാകാലത്തെ ഏറ്റവും വലിയ കാവലാൾ ഈ വിരാഗതയാണു. ബ്രഹ്മവിദ്യയെ രക്ഷിക്കേണ്ടത് അതാണു. അതുകൊണ്ടാണു സീതയ്ക്ക് കാവലായി ജടായുവിനെ ഏർപ്പെടുത്തിയത്. എന്നാൽ വിരാഗത നഷ്ടമാകുന്നതോടെ ബ്രഹ്മവിദ്യയും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. സീത അപഹരിക്കപ്പെട്ടു.

16. വിരാഗതയെ കാവലേൽപ്പിച്ച് പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളടങ്ങിയ ചിത്തത്തിലേക്ക് ജീവൻ പിൻ വാങ്ങി. രാമന്റെ പഞ്ചവടി പ്രാപ്തി കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അതാണ്. ജ്ഞാനിയായിക്കഴിഞ്ഞാൽ ആഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടാകാൻ പാടില്ല. ആഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതാണ് ജ്ഞാനത്തിന്റെ സ്വഭാവം. അല്ലാതെ ആഗ്രഹങ്ങളുണ്ടായിട്ട് തടഞ്ഞുനിർത്തലല്ല. എന്നാൽ രാമനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടായി എന്നതിന്റെ സൂചനയാണ് ശൂർപ്പണഖയുടെ ആഗമനം.

രാമന്റെ ജ്ഞാനം പൂർണ്ണമായിരുന്നില്ല. അത് വ്യാവഹാരികതലത്തിലേ ആയിട്ടുള്ളൂ. അങ്ങനെയിരിക്കെ ആശങ്കയെ തടഞ്ഞാലും സ്വീകരിച്ചാലും ഒരുപോലെ അപകടമാണ്.

ആഗ്രഹത്തെ തടഞ്ഞാൽ കോപവും സ്വീകരിച്ചാൽ കാമനയും ഉണ്ടാകും. ക്ഷങ്ങൾ കാമനയേയും നാസിക ക്രോധത്തേയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ശൂർപ്പണഖയുടെ ക്ഷ-നാസികകൾ ലക്ഷ്മണൻ ഹേദിക്കുന്നതായിക്കാണാം. ലക്ഷ്മണൻ തൈജസനാണ്. രാമന്റെ തന്നെ സ്വാപ്തിക ഭാവം. സ്വപ്നതലത്തിൽ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നത് രാമൻ ആഗ്രഹത്തെ ഇല്ലാതാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

പക്ഷെ അത് വിപരീതഫലമാണ് ചെയ്തത്. വൃത്തികൾ പ്രബലമായി. ഖരദൃഷണത്രിശിരാക്കൾ വൻപടയുമായി രാമനേത്തേടി എത്തി. കഠിനമായ യത്നം നടത്തി രാമൻ അതുമടക്കി. ഉടനേ ഉണ്ടായി അടുത്ത പരീക്ഷണം. അതാ മാതൃപിതാ മാന്യന്റെ രൂപത്തിലെത്തുന്നു!

സാധകൻ ഒരാഗ്രഹത്തെ തടയുമ്പോൾ മറ്റൊന്ന് എപ്രകാരമാണ് പ്രബലമാകുന്നതെന്ന് ഋഷി ഭംഗ്യന്തരേണ കാണിച്ചുതരുന്നു. മാന്യന്റെ പിന്നാലെ പോയ രാമൻ സീതയെ നഷ്ടപ്പെട്ടു. ആഗ്രഹങ്ങളുടെ പുറകെ പോകുന്ന സാധകൻ സ്വായത്തമായ ബ്രഹ്മവിദ്യ എങ്ങനെ നഷ്ടമാകുന്നു എന്ന് കാണിക്കുകയാണിവിടെ.

രാമനിൽ രജോഗുണം പ്രബലമായി എന്നതിന്റെ തെളിവാണ് രാവണന്റെ രംഗപ്രവേശം. രാവണൻ സീതയുമായി കടന്നു കളഞ്ഞു! സാധകന്റെ ഉള്ളിലെ രജോഗുണത്തിലേക്കാണ് ബ്രഹ്മവിദ്യ ഒളിച്ചത്. സാധകന്റെ തന്നെ ഉള്ളിലെ രാജസഭാവമാണ് രാവണൻ. ബ്രഹ്മവിദ്യയുമായിപ്പോകുന്ന രാജസത്തെ വിരാഗത തടഞ്ഞുനിർത്താൻ നോക്കി. പക്ഷെ ക്ഷയിതമായ രജസ്സ് അതിനനുവദിച്ചില്ല. സീതയുമായി കടന്നുപോകുമ്പോൾ തടയുവാൻ ചെന്ന ജടായു രാവണന്റെ വാൾവീശലിൽ മുറിവേറ്റ് വീണു. ഇനിയും ബ്രഹ്മവിദ്യ ലഭിക്കണമെങ്കിൽ നവവിരാഗതയുണ്ടാകണം. സമ്പാതിക്ക് ചിറകുമുളയ്ക്കണം.

17. സാധകൻ സത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്ന് മൂന്നവസ്ഥകളുണ്ട്. സത്യാവസ്ഥയാണു വിഭീഷണൻ. രാജസം രാവണനും താമസം കുന്ദകർണ്ണനാകുന്നു.

രാജസത്തിനു പത്ത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ പ്രവർത്തിക്കാനാവും. ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ അറിവു ബുദ്ധിയുമായാണെന്നു ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ബുദ്ധിയുടെ പ്രഭവം തലയായതുകൊണ്ട് രാവണനു പത്ത് തലയുണ്ടെന്ന് പറയുന്നു. പത്ത് ബുദ്ധികൾക്ക് അനുകൂല-പ്രതികൂല ഭാവങ്ങളായി ഇരുപതു തരത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാനാവും. അപ്പോൾ രാവണനു ഇരുപത് കൈകൾ ഉള്ളതായി രൂപകൽപന ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ രാജസാവസ്ഥയുടെ സ്ഥൂലപ്രകൃതിയാണു രാവണൻ.

മാരിചനേത്തേടിപ്പോയ രാമൻ തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ സീത നഷ്ടമായതായി മനസിലാക്കി. ആത്യന്തിക ദുഃഖനിവർത്തിയിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്തിരുന്നുവെന്നു കണ്ടിരുന്ന സാധകനു പഥഭ്രംശമുണ്ടായപ്പോൾ ബ്രഹ്മവിദ്യ നഷ്ടമായി. സാധകൻ അതീവ ഖിന്നനായിത്തീർന്നു. ഇനി വീണ്ടും ഒന്നുമുതൽ തുടങ്ങണം.

ആദ്യമായി പ്രാകൃത ഭക്തിയുടെ തലത്തിലാണു സാധകന്റെ പ്രയാണം. ശബരിയെ കാണുന്നതായി ചിത്രീകരിച്ചതിൽ നിന്നും മനസിലാക്കേണ്ടത് അതാണു. മാതംഗാശ്രമ വാടിയിൽ വച്ച് ശബരിയെ കണ്ടെത്തുന്ന രാമൻ പ്രാകൃത ഭക്തിയുടെ ഉത്തംഗമാതൃക എന്താണെന്ന് മനസിലാക്കി അതിന്റെ ഉന്നതാവസ്ഥയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. സിദ്ധികൾ മെല്ലെ തിരിച്ചുവരാൻ തുടങ്ങി. ലക്ഷ്യം വീണ്ടും മനസിൽ തെളിഞ്ഞുവിളങ്ങി.

നഷ്ടമായ ബ്രഹ്മവിദ്യ എവിടെയാണിരിക്കുന്നത്? സാധകൻ ചിന്തിച്ചു. ദക്ഷിണദിക്കിൽ രാജസത്തിന്റെ ബന്ധനത്തിൽ അതിരിക്കുന്നത് സാധകൻ കണ്ടു. ബ്രഹ്മവിദ്യ വീണ്ടെടുക്കണം. അതിനു ദക്ഷിണദികിലേക്ക് പോകണം. ത്വക്ക് മാംസാസ്ഥി രേതസ്സുകൾക്കപ്പുറം സപ്തധാതുക്കളേയും കടന്ന് സാധകൻ വളരണം. ദക്ഷിണഭാഗത്തുകൂടിയുള്ള പ്രദക്ഷിണവഴി സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അതാണു. ആ സാധന വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കുമ്പോൾ മായാമയമായ വൈകാരിക ശരീരത്തിനപ്പുറത്ത് തന്നിൽത്തന്നെ ഇരുന്നരുളുന്ന ബ്രഹ്മവിദ്യയെ പ്രാപിക്കാൻ സാധകനു കഴിയും. അതിനുള്ള വഴി സാധന കൂടുതൽ ശക്തമാക്കുകയാണു. രാമൻ അതിനുള്ള വഴിയാണു തുടർന്നുലോചിക്കുന്നത്.

18. ബ്രഹ്മചര്യത്തിന്റെ ഉത്തമബിംബമാണു ആഞ്ജനേയൻ. രാമൻ ആഞ്ജനേയനുമായി സന്ധിച്ചപ്പോൾ സാധകൻ ബ്രഹ്മചര്യാനിഷ്ഠനായിത്തീർന്നു. ബ്രഹ്മചര്യം സ്വീകരിക്കുന്നത് അവിവേകത്തെ കീഴടക്കി വിവേകം നേടാൻ വേണ്ടിയാണു. അതിനാണു സുഗ്രീവസഖ്യം. സുഗ്രീവൻ വിവേകത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. അവിവേകത്തെപ്പേടിച്ച് വിവേകം ഉന്നതസ്ഥാനത്ത് ഒളിച്ചിരിക്കുകയാണു. ബാലിയാണു അവിവേകം. ബാലിയെപ്പേടിച്ച് സുഗ്രീവൻ ഋഗ്യമുകാചലത്തിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് പറയുന്നത് അതുകൊണ്ടാണു.

ജീവന്റെ രണ്ട് ഭാവങ്ങളാണു വിവേകവും അവിവേകവും. മായയിൽ വിദ്യ പ്രവർത്തിച്ചുണ്ടാകുന്നത് വിവേകം. അവിദ്യപ്രവർത്തിച്ചുണ്ടാകുന്നത് അവിവേകം. ഒരമ്മയിൽ രണ്ട് പിതാക്കന്മാർക്കായി ഉണ്ടായ ബാലി-സുഗ്രീവന്മാർ എന്ന് അത് കാവ്യഭംഗിയോടെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

അവിവേകം വളരെവ്യാപകമായിരിക്കുമ്പോഴും ചിലസ്ഥലങ്ങളിൽ അതിനു പ്രവേശനമില്ല. വിവേകമുള്ളിടത്ത് അവിവേകം കാണില്ല! അതുകൊണ്ടാണു ഋഗ്യമുകാചലത്തിൽ ബാലിക്ക് പ്രവേശനമില്ല എന്ന് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

അവിവേകമായ ബാലിക്കൊപ്പമാണു താര. പ്രണവത്തിന്റെ താരകഭാവമാണു അത്. ആ താരകഭാവത്തേ മോചിപ്പിച്ച് വിവേകത്തോട് ചേർക്കുമ്പോഴെ ജ്ഞാനം പൂർണ്ണമാകു. അതിനാണു ജീവനാകുന്ന രാമൻ വിവേകമായ സുഗ്രീവനുമായി സഖ്യം ചെയ്ത് ബാലിനിഗ്രഹത്തിനായി പുറപ്പെടുന്നത്.

ജീവിതയാത്രയ്ക്കിടയിൽ വിവേകാവിവേകങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാൻ നാം പലപ്പോഴും പ്രയാസപ്പെടും. ദുഃഖത്തിനു ഇതാണൊരു കാരണം.

സാധകനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ സംസാരത്തെ അതിജീവിക്കുക എന്നത് അതീവ കഠിനതരമാണു. അതിൽത്തന്നെ വിവേകത്തെ ബലികഴിക്കേണ്ടിവന്നാൽ അതൊരു വലിയ വീഴ്ചയാകും.

ബാലി-സുഗ്രീവന്മാർ ഏറ്റുമുട്ടുമ്പോൾ രാമൻ അതനുഭവിക്കുന്നുണ്ട്.

യുദ്ധങ്ങളിൽ രാമനു ഇരുവരേയും തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എതാണു വിവേകം? എതാണു അവിവേകം? അവിവേകമാണെന്ന് ധരിച്ച് വിവേകത്തെ നശിപ്പിച്ചാലോ? അപ്പോൾ വിവേകത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ ഒരടയാളമിടണം. അതാണു രാമൻ സുഗ്രീവനു കഴുത്തിലിടാൻ ഒരു മാലയും കൊടുത്തത്. ഈശ്വരവിശ്വാസത്തിന്റേയും അർപ്പണ മനോഭാവത്തിന്റേയും മാലയാണത്. ആ മാലച്ചുടി നിന്നാലേ നിത്യജീവിതത്തിൽ വിവേകാവിവേകങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാണാക.

ബാലിയെ നിഗ്രഹിക്കണമെങ്കിൽ, ആദ്യം സപ്തസാലങ്ങൾ എയ്തുവീഴണം. ഈ ശരീരം നിർമ്മിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന സപ്തധാതുക്കളെയാണ് അതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവയെ കടന്ന് ജീവൻ ഉള്ളിലേക്ക് തിരിയണം. അനന്തരം ദുഷ്ടിയുടെ അസ്തികൂടത്തെ തട്ടിയെറിയലാണ്. അഹംബോധമുൾക്കൊണ്ട് ഈ ശരീരത്തെത്തന്നെ തട്ടിയെറിയലാണ്. അതു കഴിയുമ്പോൾ സാധകൻ വിദേഹമുക്തി കിട്ടും. പിന്നെ അവിവേകത്തെ കീഴ്ത്താൻ പ്രയാസമില്ല. എങ്കിലും നേരിട്ട് ചെന്നാൽ അതാവില്ല. അവിവേകത്തിനാണ് എപ്പോഴും കൂടുതൽ ശക്തി. ഏറ്റുമുട്ടുന്നവന്റെ പകുതി ശക്തികൂടി അത് പിടിച്ച് വാങ്ങുകയും ചെയ്യും. ദൗർബ്ബല്യങ്ങൾക്ക് മനുഷ്യൻ വശംവദനാകുമ്പോൾ എതിരാളി ശക്തനാകുന്നതിന്റെ രഹസ്യവും ഇതാണ്.

നമ്മിലെ താമസഭാവത്തെയാണ് ബാലിനിഗ്രഹത്തിലൂടെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യാൻ പുറപ്പെടുന്നത്. അതിനു ഇപ്പോഴുള്ള ഭാവം യഥാർത്ഥമല്ലെന്നറിയണം. തന്റെ ശരിയായ ഭാവം ഈ ശരീരമല്ലെന്നും, ശരിയായ ഭാവം ഉള്ളിലേതാണെന്നും, അതിനെ മറയ്ക്കുന്ന മായയ്ക്കുപുറത്തുനിന്നുള്ള യുദ്ധമാണാവശ്യമെന്നും കാണിക്കുന്നതാണ് മറഞ്ഞുനിന്നുള്ള യുദ്ധം. രാമൻ അമ്പെയ്യപ്പോൾ ബാലിവിീണ്. പരാജയത്തിൽ അവിവേകം ക്രൂദ്ധനായെങ്കിലും ജീവന്റെ വിജയത്തെ വാഴ്ത്തുന്ന കാഴ്ചയാണ് പിന്നീട് നാം കാണുന്നത്. ബ്രഹ്മചര്യാനിഷ്ഠനായ ഒരു സാധകൻ താമസഭാവങ്ങൾ പോലും ഗുണകരമായേ വരൂ. അതിന്റെ സൂചനയാണ് അംഗത്തെ യുവരാജാവായി വാഴിക്കുന്നത്.

സുഗ്രീവൻ രാജാവായി. താര സുഗ്രീവനോട് ചേർന്നു.

വിവേകം പ്രണവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു.

സാധകൻ അടുത്ത പടിയിലേക്ക് കടക്കുന്നു.

19. രാജസുവുമായി ഏറ്റുമുട്ടാൻ ഇനിയും സമയമായിട്ടില്ല. തപസ്സിലൂടെ ശക്തി വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുവേണം സാധകൻ അതിനു മുതിരാൻ. അതിനുവേണ്ടി രാമൻ ചാതുർമാസ്യവ്രതം അനുഷ്ഠിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്നു. ഋഗ്യജുർകാഠിന്യങ്ങളിലെ ഒരു ഗുഹയിൽ സമാധിസ്ഥനായി തപസ്സുചെയ്തു തുടങ്ങി. തപസ്സുതീരുന്നതുവരെ മറ്റുപ്രവർത്തികളെല്ലാം വിവേകത്തിനു വിട്ടുകൊടുത്തു. രാജ്യകാര്യങ്ങൾ നോക്കുന്നത് സുഗ്രീവനാണു. ചാതുർമാസ്യകാലത്ത് രാമൻ മനനപാഠങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അതാണു ക്രിയായോഗത്തെപ്പറ്റി ലക്ഷ്യമെന്നുനൽകുന്ന ഉപദേശങ്ങളുടെ വ്യംഗ്യം. ഇതുപോലെ ഒരു ചർച്ച പഞ്ചവടിയിൽ വച്ച് നടക്കുന്നതായും നാം കാണുന്നുണ്ട്. അന്ന് മായയെക്കുറിച്ചായിരുന്നു ചർച്ച. അതും മറ്റൊരു മനനപാഠമായിരുന്നു. ചാതുർമാസ്യം വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കിയ വിശ്വ-തൈജസന്മാർ വിവേകവുമായി ഒന്നിച്ചിരുന്ന് അനന്തര നടപടികൾ ആലോചിക്കുന്നു. രാമലക്ഷ്മണന്മാർ സുഗ്രീവനുമായി കൂടിയാലോചന നടത്തുന്നതായിക്കാണാം. വാനരസൈന്യത്തെ എല്ലാദിക്കിലേക്കും വിടണം. അവർ തീരുമാനിച്ചു.

ജീവൻ പ്രായേണ ചലനസ്വഭാവമുള്ളതാണു. വാനരന്മാരെക്കൊണ്ട് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ജീവന്റെ ഈ ചഞ്ചല സ്വഭാവത്തേയാണു. അങ്ങനെ, ജീവൻ ബ്രഹ്മവിദ്യയെത്തേടി നാനാവഴിക്കും നീങ്ങുന്നു. അംഗദന്റെ സൈന്യം ദക്ഷിണദിക്കിലേക്കാണു പോയത്. ആ സംഘത്തിൽ ആഞ്ജനേയനുമുണ്ട്. യാത്രാരംഭത്തിൽ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ ഹനുമാനെവിളിച്ച് അംഗുലീയവും അടയാളവാക്യവും നൽകി.

ബ്രഹ്മവിദ്യ എങ്ങനെയിരിക്കുമെന്ന് രാമനു നന്നായറിയാം. ഒരിക്കൽ അത് അനുഭവിച്ചതാണു. അപഭ്രംശം കൊണ്ട് അതു നഷ്ടമായതാണു. തീവ്രമായബ്രഹ്മചര്യം ഇപ്പോഴുണ്ട്. ബ്രഹ്മചര്യത്തിനേ ബ്രഹ്മവിദ്യയെ കണ്ടെത്താനാകൂ. അങ്ങനെ കണ്ടെത്തുന്ന ബ്രഹ്മവിദ്യയെ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ പ്രമാദം വരാനിടയുണ്ട്. അതൊഴിവാക്കാനാണു അംഗുലീയ-അടയാളവാക്യങ്ങൾ നൽകുന്നത്. മനന-സാധന വഴി ബ്രഹ്മവിദ്യാസ്വരൂപം ഉറപ്പാക്കുന്നു എന്നാണു ഇതിൽ നിന്നും മനസിലാക്കേണ്ടത്.

20. ദക്ഷിണദിക്കിലേക്ക് നീങ്ങിയ അംഗദന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള വാനരസേന വിന്ധ്യാപർവ്വതത്തിലെത്തിച്ചേർന്നു. യാത്രയുടെ ക്ലേശംകൊണ്ട് എല്ലാവരും അവശരായി. പൈദാഹത്താൽ വലഞ്ഞ അവർ, ഒരു ഗുഹയിൽ നിന്ന് കുരേപക്ഷികൾ പറന്നുപോകുന്നതു കണ്ടു. അവയുടെ കാലിൽനിന്നും വെള്ളത്തുള്ളികൾ ഇറ്റിവിഴുന്നത് അവരുടെ കണ്ണിൽപ്പെട്ടു. ഗുഹയ്ക്കുള്ളിൽ വെള്ളമുണ്ടെന്ന് അവർ ഊഹിച്ചു. പ്രത്യാശയോടെ അകത്തുകടന്ന വാനരസംഘം തേജോരൂപിണിയായ ഒരുസ്ത്രീയുടെ മുന്നിലാണെത്തിയത്. അംഗദാദികൾ അവരെ നമസ്കരിച്ചു.

'നിങ്ങൾ എവിടെ നിന്നു വരുന്നു? എങ്ങോട്ട് പോകുന്നു?'

ദേവത ചോദിച്ചപ്പോൾ രാമലക്ഷ്മണ വൃത്താന്തവും സീതാവിധോഗവും അവരെ ധരിപ്പിച്ചു. തങ്ങൾ ഇപ്പോൾ സീതാസ്വേക്ഷണത്തിലാണെന്നും സൂചിപ്പിച്ചു.

'സീതാദേവി ദക്ഷിണദിക്കിലുണ്ട്. അങ്ങോട്ട് പോയാലും. ഇതറിയിക്കുവാനാണു ഞാനിവിടെ കാത്തിരുന്നത്'

അത്രയും പറഞ്ഞിട്ട് അവർക്ക് കടിക്കാൻ വേണ്ടത്ര ജലം നൽകി ആശ്വസിപ്പിച്ചു. സ്വയം പ്രഭയായിരുന്നു ആ ദേവത. വിശ്വകർമ്മാവിന്റെ പുത്രിയായ ഹേമയുടെ തോഴി. ഹേമ പറഞ്ഞെൽപ്പിച്ചതുകൊണ്ട് അവരെ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു സ്വയം പ്രഭ. കർമ്മപൂർത്തീകരണത്തെത്തുടർന്ന് മോക്ഷപ്രാപ്തയായ സ്വയം പ്രഭ രാമസന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചു.

ഈ കഥയിലൂടെ രാമായണകാരൻ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നത് ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രാപ്തിക്കുള്ള ശ്രമങ്ങൾ എത്രതീവ്രകരമായിരിക്കുമെന്നാണ്. അതു പരിപൂർത്തിയിലെത്തുമ്പോൾ സ്വയം പ്രകാശവും സിദ്ധികളും ലഭ്യമാകും. സ്വയം പ്രഭയുടെ സാന്നിദ്ധ്യവും കടിക്കാൻ വെള്ളം കിട്ടുന്നതും സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അതാണ്. മാത്രമല്ല, ബ്രഹ്മവിദ്യയെവിടെയുണ്ടെന്നറിയുവാനും കഴിഞ്ഞു. സാധനയ്ക്കിടയിലെ ക്ലേശങ്ങൾക്ക് മുന്നിൽ പരിഭ്രമിച്ച് നിന്നുപോയാൽ ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രാപ്തി അസാധ്യമാണെന്നു സാധകൻ അറിഞ്ഞിരിക്കണം. അതുപോലെ സിദ്ധികൾക്കുമുന്നിൽ പരിഭ്രമിച്ച് നിൽക്കുകയും ചെയ്യരുത്. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചാൽ അത് മരണതുല്യമായിരിക്കും. അംഗദാദികൾ ഗുഹാമുഖത്ത് സംശയപൂർവ്വം നിന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ മരണം സംഭവിക്കുമായിരുന്നു എന്നത് നിശ്ചയമാണ്. അവർ വിവേകപൂർവ്വം ഗുഹയ്ക്കുള്ളിലേക്ക് കടക്കുകയാണു ചെയ്തത്.

അണിമാദി എട്ട് സിദ്ധികളേയും ഉപേക്ഷിച്ച് സാധകൻ മുന്നോട്ട് പ്രയാണം ചെയ്യേണ്ടിലേ മോക്ഷപ്രാപ്തിയുണ്ടാക. എന്തു പ്രയാസമുണ്ടായാലും മുന്നോട്ട് പോകുകതന്നെ വേണം. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ എല്ലാം സ്വയം പ്രകാശമായി വരുന്നത് കാണാം.

21. ബ്രഹ്മവിദ്യ എതുദിക്കിലുണ്ടെന്നറിഞ്ഞെങ്കിലും കൃത്യമായി

അതെവിടെയാണെന്നറിവില്ല. അതറിയണമെങ്കിൽ വിരാഗതനേടണം. സമ്പാതിക്ക് ചിറകുമുളയ്ക്കണം. അതിനായി ദിവസങ്ങളോളം വിന്ധ്യന്റെ പാർശ്വങ്ങളിൽ വാനരസൈന്യം അലഞ്ഞുനടന്നു. സീതാദേവിയില്ലാതെ തിരിച്ചുചെന്നാൽ കാലപുരിക്ക് യാത്രയാക്കും സുഗ്രീവൻ. സുഗ്രീവാജ്ഞയുടെ കാഠിന്യമറിയാവുന്ന അവരതേക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുകപോലും ചെയ്തില്ല.

സീതയേതേടി തളർന്നവശരായ വാനരസൈന്യം മഹേന്ദ്രഗിരിയിൽ നിസ്തേജമാനസരായി കിടന്നു. ആ സമയത്ത് പർവ്വതത്തിലുള്ള ഗുഹയിൽ നിന്ന് ഗംഭീരാകാരനായ ഒരു വൃദ്ധപക്ഷിരാജൻ പുറത്തുവന്നു. കപിവരന്മാരെക്കണ്ട പക്ഷിവര്യൻ തനിക്ക് കരേദിവസത്തേക്കുള്ള ഭക്ഷണമായല്ലോ എന്നുവിചരിച്ച് അംഗാദികളുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നപ്പോൾ അവർ തമ്മിൽ സംസാരിക്കുന്നത് കേട്ടു.

'ആ ജടായു എത്രഭാഗ്യവാനാണ്. അവൻ രാമന്റെ കൈകൊണ്ടുതന്നെ മോക്ഷംപ്രാപിച്ചല്ലോ! നമുക്ക് ആ ഭാഗ്യം ഇല്ലാതെപോയി.'

ഇതുകേട്ട പക്ഷിരാജൻ ചോദിച്ചു: "നിങ്ങൾ ആരാണ്? എന്താണ് ജടായുവിന്റെ വൃത്താന്തം? അത് നിങ്ങൾക്കെങ്ങനെ അറിയാം? ആരാണ് നിങ്ങൾ? എന്തിനു ഇവിടെ വന്നു? പറയൂ, ഞാൻ നിങ്ങൾ പറഞ്ഞ ജടായുവിന്റെ സഹോദരനാണ്. സമ്പാതി."

അംഗാദികൾ സീതാവൃത്താന്തം സമ്പാതിയെ അറിയിച്ചു.

രാമലക്ഷ്മണന്മാർ വനവാസത്തിനു തിരിച്ചതും, കാട്ടിൽ വച്ച് രാവണൻ സീതയെ അപഹരിച്ചതും, അതുതടഞ്ഞ ജടായുവിന്റെ ചിറകരിഞ്ഞതും രാമൻ ജടായുവിനു മോക്ഷം കൊടുത്തതും സീതാസ്നേഹണത്തിനു തങ്ങൾ ഇറങ്ങിത്തിരിച്ചതും അവർ വിശദീകരിച്ചു.

തന്റെ സഹോദരന്റെ ഓർമ്മയിൽ പുളകിതനായ സമ്പാതി അവരെ സഹായിക്കാമെന്നേറ്റു. മഹേന്ദ്രാചലത്തിന്റെ ഉച്ചത്തിലുള്ള ഗന്ധമാദനത്തിലേക്ക് കയറിപ്പോയ പക്ഷിരാജൻ അവിടെ നിന്നും ചുറ്റും നിരീക്ഷിച്ചു. പക്ഷികളുടെ കണ്ണുകൾക്ക് ശക്തികൂടും. ഏകാഗ്രനയനത്തിലൂടെ നോക്കിയ സമ്പാതിക്ക് നൂറുയോജന സമുദ്രത്തിനപ്പുറം ലങ്കയിൽ ശിംശപാവുക്ഷച്ചവട്ടിൽ രാമരാമേതിജപിച്ചിരിക്കുന്ന സീതയെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. തിരിച്ചുവന്ന സമ്പാതി അംഗാദികളെ ആ വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. ആ നിമിഷം സമ്പാതിക്ക് വീണ്ടും ചിറക് മുളയ്ക്കാനാരംഭിച്ചു.

നവവിരാഗതയാണ് സമ്പാതിയുടെ ചിറകുമുളയ്ക്കൽ. സാധകനു വൈരാഗ്യം എത്ര പ്രധാനപ്പെട്ടതാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നതിലേക്ക് വേണ്ടിയാണ് സമ്പാതിയുടെ കഥവിശദമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഇപ്പോൾ സാധകനു ലക്ഷ്യം വിശദമായി തെളിഞ്ഞുകൊണ്ടു. ഇനി

അവിടെയെത്തണം.

22. സീതയെവിടെയുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു. ഇനി കടൽ കടന്ന് അവിടെയെത്തണം. ഗന്ധമാദനപർവ്വതത്തിൽനിന്നും ഇറങ്ങിയ അംഗതനും വാനരസേനയും സമുദ്രതീരത്തെത്തി. മുന്നിൽ പരന്നുകിടക്കുന്ന കടൽ. അത് ചാടിക്കടക്കണം. ഓരോത്തരും അവരവർക്ക് ചാടിക്കടക്കാവുന്ന ദൂരം പറഞ്ഞു. ഗവനം ഗവാക്ഷനം നീലനമൊന്നും നൂറുയോജനയ്ക്കപ്പുറമായില്ല. അംഗതൻ ശ്രമിക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ ജാംബവാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. നേതാവായിരിക്കുന്നവൻ അതുചെയ്തുകൂടാ. താൻ ചാടിയാൽ അക്കരെ എത്തുമോയെന്ന് ജാംബവാൻ സംശയം. അവരുടെ സംഭാഷണങ്ങളിലൊന്നും പങ്കെടുക്കാതെ ഹനമാൻ നിശബ്ദമായി ഇരിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ ജാംബവാൻ ഹനമാനെനോക്കി പറഞ്ഞു:

"ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ അടയാളമോതിരം ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് നിന്നെയാണല്ലോ? അടയാളവാക്യവും പറഞ്ഞുതന്നിരിക്കുന്നത് നിനക്കാണ്. അതുകൊണ്ട് സീതാസ്വേക്ഷണത്തിന് നിന്നോളം യോഗ്യരായവർ വേറെയാരുമില്ല."

ജാംബവാൻ പറഞ്ഞതുകേട്ട് ആഞ്ജനേയൻ വർദ്ധിതവീര്യനായിത്തീർന്നു. മറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ശക്തികൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കാൻ തുടങ്ങി.

കാലത്തിന്റെ പ്രതിരൂപമാണ് ജാംബവാൻ. യുഗങ്ങളായി നമ്മിൽ മറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന സർഗ്ഗശക്തികൂടിയാണത്. അതിനെ ഉണർത്തണം. പ്രകീർത്തനം വഴി ജാംബവാൻ ചെയ്തത് അതാണ്. ചെറിയചെറിയ കാര്യങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും നാമറിയാതെതന്നെ ജാംബവാൻ മുന്നിൽ ചെന്നുപെടാറുണ്ട്. പക്ഷെ നാമത് തിരിച്ചറിയാറില്ല. ജീവിതം സംഭവബഹുലമായതുമൂലം മിക്കപ്പോഴും നാം ഒരുതരം വിസ്മൃതിയിലായിരിക്കും. ഗുരുക്കന്മാരും കാലവുമാണ് പലപ്പോഴും നമ്മെ തട്ടിയുണർത്തുന്നത്. പക്ഷെ പെട്ടെന്നുതന്നെ നാം അതൊക്കെമറന്നു പോകുന്നു.

സോൽസാഹം ഈശ്വരനിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന ജീവനാണ് ആഞ്ജനേയരൂപത്തിൽ കാണുന്നത്. അതിന് അന്തർമുഖത്വം കൂടും. അംഗാദികളുടെ ചർച്ചകളിലൊന്നും പങ്കെടുക്കാതെ ഹനമാൻ നിശബ്ദനായിരുന്നത് അതുകൊണ്ടാണ്. സാധകനിൽ ഈ അന്തർമുഖത്വം ഒരു ഘട്ടം കഴിയുമ്പോൾ ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രാപ്തിപോലും നിസ്സാരമായിത്തോന്നിപ്പിക്കും. അതിൽ നിന്ന് സാധകനെ സർഗ്ഗശക്തിയിലേക്കുണർത്തിയാൽ അതുകൂടാതെ തന്നെ സംഭവിക്കുന്നതായിക്കാണാം. ഹനമാന്റെ സമുദ്രതരണം കാണിക്കുന്നത് അതാണ്.

23. സമുദ്രതരണത്തിനുസന്നദ്ധനായ ഹനമാൻ ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് ഒന്ന് അട്ടഹസിച്ചു. സർഗ്ഗശക്തി ഉണർന്നപ്പോൾ ജീവൻ ഉദ്ധ്യതനായിത്തീർന്നു. രാവണനെ വധിച്ച്, ലങ്കയും നശിപ്പിച്ച്, സീതാദേവിയുമായി താനിതാവന്നുകഴിഞ്ഞു എന്ന് ഹനമാൻ അലറിപ്പറഞ്ഞപ്പോൾ ജാംബവാൻ എഴുന്നേറ്റ് തടഞ്ഞു.

"മകനെ അത് പാടില്ല, സീതാദേവിയെ അന്വേഷിച്ച് കണ്ടെത്തുകമാത്രമാണ് നിന്റെ ധർമ്മം. സീതയെവിടെക്കണ്ടെത്താൻ രാമന്റെ ധർമ്മമാണ്. നീയതുചെയ്യുകൂടാ"

ജാംബവാൻ പറഞ്ഞതുകേട്ട് സ്വരൂപസ്മൃതിയുണ്ടായ ആഞ്ജനേയൻ ശാന്തചിത്തനായിത്തീർന്നു. സർഗ്ഗശക്തികൾ ഉണരുമ്പോൾ എന്തൊക്കെയാണുള്ള കരുത്തുണ്ടാവും. ധർമ്മാധർമ്മവിവേചനമില്ലാതെ അതുപയോഗിക്കുന്നത് അപകടമാണ്. അതിനു മുതിർന്നവരുടെയും ഗുരുക്കന്മാരുടെയും ഉപദേശങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടും. പാരമ്പര്യത്തെ പിന്തുടരുന്നതും നല്ലതാണ്. പാരമ്പര്യത്തെ തള്ളിക്കളയുകയും ഗുരോപദേശം അവഗണിക്കുന്നതുമാണ് ഇന്നുള്ളരീതി. അതു ആശാവഹമല്ലയെന്ന് ഈ ആഞ്ജനേയകഥയിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കാം.

നൂറുയോജനയുള്ള സമുദ്രം മുന്നിൽ പരന്നുകിടക്കുന്നു. അപകടം നിറഞ്ഞതാണ്. ചുഴികളും മലരികളും അതിലുണ്ട്. വീണുപോയാൽ പിന്നെ രക്ഷയില്ല. അതു താണ്ടുന്നതിനുള്ള ശക്തിസംഭരിച്ച് ആഞ്ജനേയൻ കുതിച്ചു. അതിനെപ്പറ്റി രാമായണകാരൻ പറയുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്: 'രാമനാമം ചുണ്ടിലും, രാമസ്വരൂപം നെഞ്ചിലും, രാമാംഗുലിയും കയ്യിലും ധരിച്ചുകൊണ്ട് ആഞ്ജനേയൻ യാത്രയായി'.

സംസാരത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ് കടൽ. സംസാരസാഗരമെന്നതെന്നെയാണ് അത് അറിയപ്പെടുന്നത്. അതിനെ തരണംചെയ്യാൻ ബ്രഹ്മചര്യം വേണം. ബ്രഹ്മചര്യം ശാരീരികമായ ഒരവസ്ഥയായിട്ടാണ് പലരും കരുതുന്നത്. സ്വരൂപസ്ഥിതിയിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതിനാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ ബ്രഹ്മചര്യമെന്ന് പറയേണ്ടത്. ആഞ്ജനേയനെക്കൊണ്ട് അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് കാണാം. രാമനാണ് ഹനമാന്റെ സർവ്വസ്വവും. ആ രൂപം ഹൃദയത്തിൽ ചേർത്തുവെച്ചും ആ നാമംതന്നെ ജപിച്ചുമാണ് ആഞ്ജനേയൻ ഓരോനിമിഷവും ജീവിക്കുന്നത്. ആ അവസ്ഥയുടെ പൂർണ്ണതസൂചിപ്പിക്കാനെന്നപോലെ രാമാംഗുലിയും കൈവശമുണ്ട്. സാധകനും ആഞ്ജനേയനേപ്പോലെ ആണെങ്കിലെ ബ്രഹ്മവിദ്യ അയാൾക്ക് ലഭിക്കും.

24. ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രാപ്തിയിലേക്ക് അടുക്കുന്ന സാധകനെ എന്തൊക്കെ അലട്ടുകയില്ല? പ്രീണനവും ഭീഷണവുമായ പരീക്ഷണങ്ങൾ അവന്റെ മുന്നിൽ ഉയർന്നുവരുന്നത് സ്വാഭാവികം.

ലങ്കയിലേക്കുകുതിച്ച ആഞ്ജനേയനെ ആദ്യം കാത്തുനിന്നത് മൈനാകമാണു. സമുദ്രാന്തർഭാഗത്ത് നിന്നു ഫലപുഷ്പഹാരസമന്വിതം മുകളിലേക്ക് ഉയർന്നുവന്ന മൈനാകപർവ്വതം ഹനമാന്റെ വഴി തടഞ്ഞു അവനോട് അപേക്ഷിച്ചു.

"ഹേ കപേ,നീ യാത്രചെയ്തു വളരെക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു.എന്റെമേലിരുന്ന് ഈ ഫലമൂലാദികൾകഴിച്ച് ക്ഷീണമകറ്റിയിട്ടാവാം ഇനിയാത്ര."

മൈനാകത്തിന്റെ വാക്കുകൾ ഹനമാൻ ചെവിക്കൊണ്ടില്ല. ഒരു യഥാർത്ഥ സാധകൻ പ്രലോഭനങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ വഴങ്ങാറില്ല. ഹനമാൻ അത് തെളിയിച്ചു. നിത്യാനന്ദം തരുന്ന ബ്രഹ്മവിദ്യയെത്തേടിപ്പോകുന്ന തന്നെ നിസ്സാരമായ ഈ ഫലമൂലാദികൾക്കെങ്ങനെ സ്വാധീനിക്കാൻ കഴിയും?

നിർഭാഗ്യവശാൽ ഇന്ന് ഇത്തരം സാധകർ കുറവാണ്. ആത്മനേതേടിപ്പോകുന്നു എന്നവ്യാജേന പലരും ഭൗതികതയിൽ മുക്കുമുട്ടെ മുഴുകുന്ന കാഴ്ചയാണ് നമുക്കുചുറ്റും. ആത്മന്റെപേരിൽ വലിയ വലിയ സൗധങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. സഞ്ചരിക്കാൻ വിലകൂടിയ കാറുകളും വിമാനങ്ങളുംവരെ വാങ്ങുന്നു. മുന്തിയതരം ഭക്ഷണവും വസ്ത്രങ്ങളും ശേഖരിക്കുന്നു. ആൾക്കൂട്ടങ്ങളെ സംഘടിപ്പിച്ച് രാജ്യാധികാരത്തെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തുന്നു. ആത്മീയതയുടെപേരിൽ ഇന്ന് നടക്കുന്നത് ഇതൊക്കെയാണു. ഇതിനെ ആത്മീയത എന്നുപറയാനാകുമോ? വ്യവസായമെന്നോ വാണിജ്യമെന്നോ അല്ലെ വിളിക്കേണ്ടത്? ഇത്തരം സംവിധാനങ്ങളിൽനിന്നു ഒരു യോഗിയെങ്കിലും ജനിച്ചതായി കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

സംസാരത്തിൽ കാലൂന്നിനിൽക്കുമ്പോൾ യോഗം സിദ്ധിക്കില്ല. പൂർണ്ണവൈരാഗ്യവും ആത്മസമർപ്പണവുമുണ്ടെങ്കിലേ ബ്രഹ്മാനന്ദം ലഭിക്കൂ. ഇക്കാര്യത്തിൽ നചികേതസ്സാണ് ഭാരതീയനു മാതൃക. കൗമാരക്കാരനായ ഒരു രാജകുമാരൻ.അതീവശ്രദ്ധാലു. ബ്രഹ്മവിദ്യ ലഭിക്കാനായി ആരും ഭയക്കുന്ന ഒരു കാര്യമാണു ആ കുമാരൻ ചെയ്തത്. നേരെ യഥാർത്ഥന്റെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു. യമകിങ്കരന്മാരുടെ നിഴൽ കണ്ടാൽപ്പോലും നാം വാവിട്ടുനിലവിളിച്ചുപോകും. അപ്പോഴാണ് നചികേതസ്സ് യമലോകത്തേക്ക് നേരിട്ടു കടന്നു ചെല്ലുന്നത്. ലക്ഷ്യം ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ സാധകനു സ്വന്തം ശരീരം പോലും വിലയില്ലാത്തതാണു. അങ്ങനെയുള്ളവരെ അറിവുനേട്ട. ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിയിൽ എത്തും.

25. വിശപ്പ്, ദാഹം തുടങ്ങിയ പ്രലോഭനങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാലും അതിനേക്കാൾ ഭീഷണമായ തടസ്സങ്ങൾ സാധകന്റെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുണ്ട്.

'രാമകാര്യത്തിനുപോകുന്ന രാമദൂതനാണു ഞാൻ. അതുസാധിക്കുന്നതുവരെ എനിക്ക് വിശ്രമമില്ല. രാമകാര്യമെല്ലാം പൂർത്തിയാക്കി തിരികെ വരുമ്പോൾ നിന്റെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിക്കാം' എന്നു പറഞ്ഞ് മുന്നോട്ട് നീങ്ങിയ ആഞ്ജനേയനെ വാപിളർന്നുനിൽക്കുന്ന സുരസ തടഞ്ഞു. നാഗമാതാവായ അവൾ ഒരുവ്രതം പൂർത്തിയാക്കി പാരണ വീട്ടാൻ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് ഹനുമാനെക്കണ്ടത്. ഇവനെ തിന്നുകളയാം എന്നവൾ വിചാരിച്ചു.

രാമകാര്യത്തിനുപോകുകയാണു താൻ എന്ന് അവളോടു പറഞ്ഞെങ്കിലും അവൾ അതംഗീകരിച്ചില്ല. സുരസ തന്റെ വായ വിസ്താരപ്പെടുത്തി ഹനുമാനെ വിഴുങ്ങാൻ ആഞ്ഞു. ഹനുമാൻ തന്റെ ശരീരം അതിനേക്കാൾ വലുതാക്കി. അവൾ വായുടെ വിസ്താരം പിന്നെയും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഹനുമാനും തന്റെ ശരീരം അതിനനുസരിച്ച് വിസ്താരപ്പെടുത്തി. അവസാനം പർവ്വതാകാരനായ ആഞ്ജനേയനുമുന്നിൽ സുരസ നൂറുയോജന വാപിളർന്നുനിന്നു. ഹനുമാൻ, ഉടനെ അംഗുഷ്ഠ മാത്രമായി പരിണമിച്ച് അതിനുള്ളിലൂടെ കടന്നുപോയി.

സാധകൻ തന്റെ മുന്നിലെ തടസ്സങ്ങളെ എങ്ങനെ നേരിടണമെന്ന് രാമായണകാരൻ കാണിച്ചുതരികയാണിവിടെ. പ്രീണങ്ങളെക്കാൾ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണു ഭീഷണങ്ങൾ. അതിനെ അതിജീവിക്കാൻ വിനയമാണു ഉചിതം.

പ്രത്യക്ഷപ്രലോഭനങ്ങൾ പരാജയപ്പെട്ടപ്പോൾ പരോക്ഷപ്രലോഭനങ്ങൾ തലപൊക്കാൻ തുടങ്ങി. സാധകന്റെ അന്തരംഗത്തിൽ മറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന സൂക്ഷ്മമായ വാസനകളിൽ നിന്ന് ഉണർന്നുവരുന്നവയാണവ. അതുകൊണ്ടാണു നിഴലിനേപ്പോലും പിടിച്ചുനിർത്താൻ കഴിവുള്ള സിംഹികപ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതായി തുടർന്ന് ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. മനസിന്റെ തലത്തിലെ ആ ഭീഷണതയെ അതിജീവിക്കണമെങ്കിൽ അതിതീവ്രമായ വിഷ്ണുഭക്തി ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഹനുമാനു അതുണ്ടായിരുന്നു എന്നുകാണിക്കാനാണു പാദാഘാതത്താൽ സിംഹികയെ കീഴ്ത്തുത്തി എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ പ്രലോഭനങ്ങളേയെല്ലാം അതിജീവിച്ച് ഹനുമാൻ ലങ്കയിലേക്ക് കുതിച്ചു.

26. ഹൃദയസ്ഥിതമായ ആ നിർമ്മലപാദങ്ങൾ മായാപ്രലോഭനങ്ങളെ കീഴടക്കാൻ ആഞ്ജനേയനെ സഹായിച്ചു. കടൽ കടന്ന ആഞ്ജനേയൻ ലങ്കയിലെ സുബേലപർവ്വതത്തിൽ വന്നിരുന്നു.

ഹനുമാൻ ആലോചിച്ചു. "ലങ്കനഗരിയിലേക്ക് ഉടനെ ചാടാൻ വരട്ടെ. രാത്രിയാകുമ്പോൾ രാക്ഷസന്മാരെല്ലാം ഉറക്കമായിരിക്കും. അതാണു പറ്റിയ സമയം."

ഈ ഹനുമർച്ചിന്തക്കു പിന്നിൽ വലിയൊരുവേദാന്ത തത്ത്വമുണ്ട്. സൂഷ്മപിതൃക്കൾക്കുവേണ്ടി നമ്മിലെ രാജസംസ്കൃതി അൽപമെങ്കിലും ശാന്തമാകുന്നത്. അതാണു ബ്രഹ്മവിദ്യയെ കണ്ടെത്താൻ പറ്റിയ സമയവും.

സൂഷ്മപിതൃക്കൾ നമ്മിൽ ഉണർന്നു കാവൽനിൽക്കുന്ന ഒരു താമസീഭാവമുണ്ട്. അതുകൂടി ഉപേക്ഷിച്ചാൽ സമാധിക്കു തുല്യമായി. സൂഷ്മപിതൃക്കൾ സമാധിയെന്ന് അർത്ഥം വരുന്ന വേദവചനങ്ങളുണ്ട്. നിദ്രാ-സമാധിസ്ഥിതികളിൽ ബ്രഹ്മത്തെ അറിയാം. അപ്പോൾ ബ്രഹ്മവുമായി ഏകീഭാവം ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. ആ സമയം വരെ കാത്തിരിക്കാനാണു സാധകൻ തീരുമാനിച്ചത്.

ഇവിടെ ഒരു കാര്യം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അയോദ്ധ്യയിൽ നിന്നും ലങ്കയിലേക്കാണ് രാമന്റെ യാത്ര. മാനവത്തിന്റെ യാത്രയും അങ്ങനെ തന്നെ. ശുദ്ധവും നിർമ്മലവുമായ മനസ്സിൽ നിന്നു പ്രചണ്ഡമായ രാജസത്തിലേക്ക്. പൂർണ്ണമായ അറിവിൽ നിന്നു അറിവില്ലായ്മയിലേക്ക് ഭാരതത്തിലെ ദാർശ്വനികർ അത് എന്തെന്നു കണ്ടെത്തിയതാണു.

നാം അറിവെന്നു പറഞ്ഞു ശേഖരിച്ചുകൂട്ടുന്നത് അറിവാണ്യോ? അവയൊക്കെ രാജസത്തെ കൂടുതൽ പ്രചണ്ഡമാക്കുന്ന 'വിവരങ്ങൾ' (information) മാത്രമല്ലേ? അവയുടെ പിന്നാലെ പായുന്ന നമ്മുടെ ജീവിതം കൂടുതൽ കൂടുതൽ ദുഷ്കരമാവുകയും ചെയ്യുന്നു.

'കാലം' പൂർണ്ണതയുള്ള ബ്രഹ്മഭാവമാണു. അതു തിരിച്ചിട്ടാൽ ലങ്കയായി. കാ-ലം.ലം-കാ. അപൂർണ്ണവും ക്ഷുഭിതവുമായ മാനസമാണു ലങ്ക. പൂർണ്ണതയിൽ നിന്ന് മായാവിഭാസത്താൽ ജീവശക്തി പ്രചണ്ഡതയുടെ ഇരിപ്പിടമായ ലങ്കയിലെത്തിയിരിക്കുന്നു. സൂക്ഷ്മമായി നോക്കിയാൽ അപ്പോൾ രാമൻ തന്നെയല്ല രാവണനായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നതും? സാത്വികത്തിൽ നിന്നും രാജസത്തിലേക്കുള്ള ജീവന്റെ ചുവടുമാറൽ? നമ്മുടെ ജീവിതാനുഭവങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്താലും ഇതു ബോധ്യമാകും.

രാത്രിയായപ്പോൾ ആഞ്ജനേയൻ ലങ്കാനഗരിയിലേക്ക് ചെന്നു. കാവലാളുകളെയെല്ലാം മറികടന്നു മുന്നോട്ടു പോകുമ്പോൾ തന്നിലെ രാജസംസ്കൃതിയുണർന്നു. ലങ്കാലക്ഷ്മി ആക്രമിച്ചു. ബ്രഹ്മചര്യം അവിടെയും വിജയിച്ചു. രാജസം പരാജിതമായി, സാധകനു സഹായിയായി മാറി. ലങ്കാലക്ഷ്മി വിദ്യധരഭാവം കൈക്കൊണ്ട് ഹനുമാനെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നതായിക്കാണുന്നത് അതാണു.

27. ഇരുട്ട് പൊതിഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന ലങ്കാനഗരിയിലൂടെ സീതയെ അന്വേഷിച്ച് ഹനമാൻ യാത്രയായി. സുഷുപ്തിയിലുള്ള സാധകന്റെ ബ്രഹ്മാന്വേഷണമാണത്. തുരിയഭാവത്തിനതൊട്ടുമുമ്പുള്ള അവസ്ഥയാണു സുഷുപ്തി. പ്രാജ്ഞന്റെ അവസ്ഥ. ചിത്തം പ്രാജ്ഞനോടൊത്തിരിക്കുമ്പോൾ രാജസം ഉണരുന്ന കാഴ്ചകാണാം. അതിപ്പോൾ ഏറ്റവും ശക്തമായ ഭാവത്തിലാണു. രാവണരൂപത്തിൽ അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു.

സീതാദേവിയുടെ അടുത്തേക്ക് പോകുന്ന രാവണനെ ഹനമാൻ കണ്ടു. ശിംശപാവൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ ബന്ധനസ്ഥയായി കഴിയുന്ന സീതാദേവിയെ സന്ദർശിച്ച് രാവണൻ മടങ്ങി. അതിനിടയിലുള്ള എല്ലാകാഴ്ചകളും ഹനമാൻ കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു. സുഷുപ്തിയിലും തന്നിൽ ജാഗ്രത്തായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വാസനാജാലങ്ങളെ സാധകൻ കാണുകയാണു. അവശരേങ്കിലും നിർവ്വീര്യമാകാൻ വിസമ്മതിക്കുന്ന രാജസഭാവത്തിന്റെ ഒരു ചിത്രീകരണമാണിത്. ഒരവസരം കിട്ടിയാൽ വീണ്ടും അവ ശക്തിപ്രാപിക്കുമെന്നു സാധകൻ മനസിലാക്കണം.

ബ്രഹ്മവിദ്യ ഒരിക്കലും രാജസത്തിനു വശഗതമാവില്ല. അതുകൊണ്ടാണു രാവണന്റെ പ്രലോഭനങ്ങളും ഭീഷണികളും സീതയ്ക്ക് മുമ്പിൽ വിലപ്പോകാതിരുന്നത്. എന്നാൽ ബലം കൊണ്ടതു കരസ്ഥമാക്കാമെന്നുവിചാരിച്ചാലോ? അതിനുള്ള ആത്മശക്തിയൊട്ട് രാജസത്തിനു ഇല്ലാതാനും. ലോകത്തുള്ള സകല ഭോഗവും നേടിയാലും ബ്രഹ്മചര്യമുണ്ടെങ്കിലെ അതു ലഭിക്ക. ഇതു മനസിലാക്കാതെയാണു നമ്മുടെ പല ആത്മീയാചാര്യന്മാരും ഭൗതിക നേട്ടങ്ങൾക്കായി ഉഴറി നടക്കുന്നത്. ഭൗതികനേട്ടങ്ങൾ ഭാരതീയ ഋഷിപാരമ്പര്യത്തിലില്ല. അതു വൈദേശികമാണു. ഭാരതീയനു മുഖ്യം അറിവാണു. എല്ലാം സമ്പാദിച്ചവയ്ക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന രാജസത്തേ ത്യജിച്ചാലേ അറിവു ലഭിക്ക. ഓരോ സാധകനും ശ്രമിക്കേണ്ടത് അതിനുവേണ്ടിയാണു.

സീതയെ ഹനമാൻ കാണുന്നു. കണ്ഡലിനിക്ക് തന്ത്രവിദ്യയിൽ പറയുന്ന എല്ലാ വിശേഷണങ്ങളും യോജിക്കുന്ന ഒരു ചിത്രമാണു ശിംശിപവൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ അധോമുഖിയായിരിക്കുന്ന സീതയുടേത്. നട്ടെല്ലും അതിന്റെ ഇരുപാർശ്വങ്ങളിലുള്ള ഇഡ,പിംഗള നാഡികളും, താഴെ മൂലാധാരചക്രത്തിൽ സുഷുപ്താവസ്ഥയിലുള്ള കണ്ഡലിനിയും. ബ്രഹ്മചര്യാവസ്ഥയിലുള്ള ജീവനു കണ്ഡലിനീ ശക്തി അനുഭവവേദ്യമായി. സാധകൻ അതിനെ മുകളിൽ നിന്ന് നോക്കിക്കണ്ടു.

28. ഇനി ആ കണ്ഡലിനീശക്കിയെ സഹസ്രാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരണം.

ഇരുപുറവും വരുമാറവസ്ഥയെപ്പു-
ത്തൊരു കൊടി വന്നു പടർന്നുയർന്നുമേവും
തരുവിനടിയ്ക്കു തപസ്സുചെയ്തു വാഴും
നരനു വരാ നരകം നിനച്ചിടേണം

എന്നു നാരായണഗുരുദേവൻ ആത്മോപദേശശതകത്തിൽ പറയുന്നു.

അന്തർ ദൃശ്യ അനുവിദ്ധ സമാധിയിൽ എത്തുന്ന സാധകൻ യഥാർത്ഥ ബ്രഹ്മവിദ്യയെ തന്റെ ഉള്ളിൽത്തന്നെ കണ്ടെത്തുകയാണ്. ബ്രഹ്മത്തിന്റെ ഒരാന്തരിക ദർശനം അപ്പോൾ ഉള്ളിൽ തെളിഞ്ഞുവരും. 'തത്ത്വമസ്യാദി മഹാവാക്യാർത്ഥ ജ്ഞാനംകൊണ്ടല്ലാതെ മുക്തി ലഭിക്കാനെളുതല്ലാത്തതാണിത്' അതിനാൽ, സാധകൻ ഗുരുവിനെ പ്രാപിച്ച് 'പ്രജ്ഞാനം ബ്രഹ്മ', 'അഹംബ്രഹ്മാസ്മി', 'തത്ത്വമസി', 'അയമാത്മാബ്രഹ്മ' തുടങ്ങിയ മഹാവാക്യങ്ങളുടെ അർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചു. രാമായണാരംഭത്തിൽ നാമിതു കാണുന്നുണ്ട്. വസിഷ്ഠാദികളിൽ നിന്നു രാമൻ ജ്ഞാനം നേടുന്നു. തന്റെ ഉന്നതമായ മനനശീലത്തിലൂടെ താൻ അതുതന്നെയാണെന്നു സാധകൻ ഭാവന ചെയ്തു ചില സമാധി ദശകളെ പ്രാപിക്കും. ബാഹ്യദൃശ്യാനുവിദ്ധം, ബാഹ്യശ്രവ്യാനുവിദ്ധം, അന്തർ ദൃശ്യാനുവിദ്ധം, അന്തർശ്രവ്യാനുവിദ്ധം, സവികൽപം, നിർവ്വികൽപം, നിർവൃത്തി, നിർവ്വാസന, നിർവ്വിഷയം തുടങ്ങിയ സമാധികളുടെ പടവുകളിലൂടെയാണ് സാധകൻ കടന്നുപോകേണ്ടത്. ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ അഞ്ചു സാധനകൾ സാധാരണ ജ്ഞാനപ്രാപ്തിക്കു തൊട്ടുമുൻപുള്ളവയാണ്. അതിലെ അന്തർ ദൃശ്യാനുവിദ്ധ സമാധിവരെ സാധകൻ ഇപ്പോൾ എത്തിയിരിക്കുന്നു. ജീവൻ ഒരിടത്തിരുന്നുകൊണ്ട് ബ്രഹ്മചര്യത്തിലൂടെ സഞ്ചരിച്ച് വിവിധ സമാധിദശകൾ കടന്ന് അവിടെയെത്തിയെന്നു മനസിലാക്കണം.

ഇനിയും ഉന്നതമായ തലങ്ങളിലേക്ക് ജീവനുപോകേണ്ടതുണ്ട്. അതിനു ആമ തന്റെ അംഗങ്ങൾ ഉള്ളിലേക്ക് വലിക്കുന്നപോലെ സാധകൻ തന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളേയെല്ലാം അകത്തേക്ക് വലിച്ച് തന്നിൽത്തന്നെ നോക്കിയിരിക്കണം. താൻ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മവിദ്യയെ പ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ തന്റെ രാജസമായ എല്ലാ വൃത്തികളേയും സംഹരിക്കണം എന്ന് ചുരുക്കം. ആ അവസ്ഥയിൽ തന്നിൽത്തന്നെ നോക്കിയിരിക്കുമ്പോൾ പൂർണ്ണമായജ്ഞാനം ഉദിക്കുന്നതു കാണാം.

29. നിർമ്മലാനന്ദമാണ് ഒരു സാധകൻ ബ്രഹ്മം നൽകുന്ന അനുഭൂതി. അതിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുകയെന്നത് ഒരു ഗിരിശിഖരം കീഴടക്കുന്നപോലെ ആയാസകരമായിത്തീരുന്നതാണ്. പക്ഷെ ആ അനുഭൂതിയിലെത്തുമ്പോൾ സാധകൻ എല്ലാം മറക്കുന്നു. ആഞ്ജനേയനും ഇപ്പോൾ ഏതാണ് ആ അവസ്ഥയിലാണ്. സീതാദേവിയെ കണ്ടിട്ടും കണ്ടിട്ടും ആഞ്ജനേയൻ മതിവരുന്നില്ല. ആ ദിവ്യരൂപം നോക്കിയിരിക്കുമ്പോൾ ബാക്കിയെല്ലാം മറന്നുപോകുന്നു.

ഇച്ഛാഭംഗത്തോടെ രാവണൻ പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് കപിവരൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. രാജസം മാറി നിന്നപ്പോൾ സാധകൻ ബ്രഹ്മസാന്നിദ്ധ്യം ഉണ്ടായി. സീതാദേവി സംശയത്തോടെയാണ് ഹനുമാനെ നോക്കിയത്. രാക്ഷസന്മാർ പലരൂപത്തിലും വരാറുണ്ട്. ഈ കുരങ്ങൻ വേഷം മാറിവന്നിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും നിശാചരിയായിരിക്കുമോ?

യഥാർത്ഥത്തിൽ ബ്രഹ്മത്തിന് ആ വിധസംശയമൊന്നുമില്ല. നിർവ്വികാരമാണത്. എന്നാൽ സാധകന്റെ ഉള്ളിൽ രാജസാംശം പിന്നെയും നിലനിൽക്കുന്നതു കൊണ്ട് സ്വയം തോന്നുന്ന സംശയമാണത്. ബ്രഹ്മവിദ്യയെ താൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞതായി സാധകൻ ബോധ്യപ്പെടണമെങ്കിൽ തന്നിലുള്ള ബ്രഹ്മവിദ്യയുടെ അടയാളങ്ങൾ അംഗീകരിക്കപ്പെടണം. അംഗുലീയവും അടയാളവാക്യവും അതിനുള്ളതാണ്. അതു കണ്ടപ്പോൾ സീതയ്ക്ക് ഹനുമാനിലുള്ള സംശയം ഇല്ലാതായി എന്നുപറഞ്ഞാൽ സാധകൻ ബ്രഹ്മവിദ്യ ബോധ്യപ്പെട്ടു എന്നാണ് മനസിലാക്കേണ്ടത്.

ബ്രഹ്മവിദ്യ സാധകനെ ഉന്മത്തനാക്കി. സമാധിയുടെ അനന്തര പടികളാണ് ഇനി അവശേഷിക്കുന്നത്. അതിനുള്ള സാധനയിലേക്ക് സാധകൻ പ്രവേശിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അത് ഇനിയൊരിക്കൽ. കർക്കടകത്തിന്റെ അവസാന ദിവസമായ ഇന്ന് രാമകഥ തൽക്കാലം ഇവിടെ അവസാനിക്കുകയാണ്.

ജീവന്റെ സാധകരൂപത്തിലുള്ള പ്രയാണമാണ് നാം ഇതുവരെ കണ്ടത്. അതു ബ്രഹ്മവിദ്യയെ കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. അങ്ങനെ സീതാന്വേഷണം പൂർത്തിയായ ഹനുമന്റെ കഥ ഇവിടെ നിർത്താം. ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രാപ്തിയും തുടർന്നുള്ളതും ഇനിയൊരവസരം കിട്ടിയാൽ അപ്പോൾ.

രാമായണം പോലുള്ള കൃതികൾ 'നിർമ്മലാനന്ദഗിരി'കളായിട്ടുള്ള ഗുരുക്കന്മാരിൽ നിന്നും നേരിട്ടുപഠിക്കുമ്പോഴെ അതിന്റെ അന്തഃസത്ത പൂർണ്ണമായും ഗ്രഹിക്കാനാവില്ല. അതിനു പുനരാഖ്യാനം നൽകുമ്പോൾ പിഴ പലതുമുണ്ടാകും. അത് ലേഖകനിൽ അർപ്പിക്കുകയല്ലാതെ ഭാരതീയ ജ്ഞിപരമ്പരയിൽ ആരോപിക്കരുതെന്ന അപേക്ഷയോടെ,

“ഭജംഗപ്രയാതം പരം വേദസാരം
സദാരാമചന്ദ്രസ്യ ഭക്തൈവനിത്യം

പഠൻ സത്തം ചിന്തയൻ സ്വന്തരംഗേ
സശശ്വൽ ഭജേന്ദ്രാമചന്ദ്രാധിവാസം.”